

**PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DEL
DEPARTAMENT DE CULTURA CLÀSSICA**

**IES PUIG DE SA FONT
CURS ACADÈMIC 2017-2018**

ÍNDEX

I. Composició i organització del Departament.....	pàg. 3
II. Programació didàctica de Grec 1.....	pàg. 4
III. Programació didàctica de Grec 2	pàg. 19
IV. Programació didàctica de Llatí 1	pàg. 32
V. Programació didàctica de Llatí 2.....	pàg. 48
VI. Programació didàctica Llatí 4ESO	pàg. 60
VII. Material propi del Departament	pàg. 78
VIII. Sortides extraescolars	pàg. 78

I. COMPOSICIÓ I ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT

El departament de Cultura Clàssica està integrat per Santo Marletta, professor i secretari del centre, i Francisca Sastre Páez, professora i cap de departament.

Els grups que estaran a càrrec de Santo Marletta seran:

- Un grup de Grec 2 de 2n de Batxillerat (B), 4 hores

Els grups que estaran a càrrec de Francisca Sastre seran:

- Un grup de Grec 1 de 1r de Batxillerat (B), 4 hores
- Un grup de Llatí 1 de 1r de Batxillerat (B), 4 hores
- Un grup de Llatí 2 de 2n de Batxillerat (B), 4 hores
- Un grup de Llatí de 4t ESO (D), 3 hores.

Les reunions ordinàries del departament seran els dimecres a 3a hora (09:50 a 10:45), segons consta a l'horari general del centre.

II. PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE GREC I

ÍNDEX

1.	Opció metodològica.....	pàg. 5
2.	Objectius generals.....	pàg. 6
3.	Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge.....	pàg. 8
4.	Distribució temporal dels continguts.....	pàg. 14
5.	Metodologia i material didàctic.....	pàg. 17
6.	Criteris de qualificació.....	pàg. 18

1. Opció metodològica

La matèria de Grec en el batxillerat aporta les bases lingüístiques i culturals precises per entendre aspectes essencials de la civilització occidental com a resultat d'una llarga tradició que va sorgir de Grècia i Roma.

L'estudi de la llengua grega en els seus aspectes morfològic, sintàctic i lèxic, vinculats al del seu context cultural i històric, té en si mateix un alt valor formatiu per als alumnes que hagin optat per una primera especialització en el camp de les humanitats o les ciències socials. La coincidència del seu estudi amb el de la llengua llatina, a l'hora que convida a un tractament coordinat, permet comprendre l'estructura flexiva d'ambdues llengües, tan riques de contingut i tan fecundes en la seva contribució a les llengües modernes.

Els continguts proposats per a Grec I i II a través dels quals es desenvolupa la matèria se centren en dos grans àmbits, la llengua i la cultura, distribuïts en quatre blocs: característiques de la llengua grega, interpretació dels textos, el lèxic i el llegat grec.

Aquests continguts s'abordan de forma coherent i progressiva i el seu desenvolupament ha de tenir una aplicació essencialment pràctica que permeti que l'alumne, mitjançant l'exercici de la traducció i la lectura de textos ja traduïts, assoleixi un coneixement bàsic dels aspectes fonamentals de la llengua grega i s'introdueixi en tècniques bàsiques d'anàlisi filològica i d'interpretació dels textos.

Els textos, que són l'objecte principal de la matèria, se seleccionaran entre autors de diferents èpoques i gèneres literaris, tot presentant-los tant en la seva forma original, amb les adaptacions necessàries per facilitar la seva comprensió, com en traduccions.

Atesa la varietat dialectal del grec, es poden aprofitar els textos en jònic-àtic original per manejar i traduir a classe i les altres varietats de la llengua (qualssevilla quines siguin, tant les arcaïques com les que no ho són) es poden oferir en versions al català o castellà.

La pràctica de la traducció de textos grecs ha de contribuir també a la reflexió sobre la llengua pròpia, tot cercant la correcta adequació entre les estructures lingüístiques d'ambdues llengües. De la mateixa manera, l'estudi del grec s'ha de posar en relació amb totes les llengües que estudia l'alumne, tant les pròpies de la comunitat com les

estrangeres, car aquesta reflexió lingüística facilita la captació i assimilació d'estructures gramaticals particulars i úniques de cada llengua . Per a això servirà l'ús de diccionaris de mena diversa, i gradualment s'anirà introduint el maneig del diccionari específic de la Llengua grega.

L'anàlisi i interpretació dels textos ha de completar-se amb dades extretes d'altres fonts que, accessibles fàcilment gràcies als bancs de dades i recursos disponibles a internet, permetin establir i conèixer la seva relació amb les distintes èpoques de la història de Grècia, així com de les seves diverses manifestacions artístiques i culturals.

L'estudi i aprenentatge del lèxic constitueix un instrument per a la traducció i alhora contribueix a enriquir el bagatge dels alumnes, mostrar els mecanismes de formació de paraules i valorar la transcendència del préstec lingüístic com a part del llegat cultural aportat pel pensament grec.

L'aproximació a Grècia i el seu llegat s'ha de fer amb un enfocament global i vinculat a l'aprenentatge de la llengua, centrant l'anàlisi en l'antropocentrisme grec per intentar comprendre la mentalitat i la dimensió social i individual de l'home grec a través de la seva projecció en les institucions, l'art i la literatura en la Grècia antiga i valorar la tradició clàssica i la seva pervivència en les societats actuals.

Correspon al primer curs l'assimilació dels continguts bàsics de llengua i cultura. És la tasca del segon curs la consolidació i ampliació, amb un tractament específic de la literatura, els gèneres i els autors, que contribueixi a aprofundir en les arrels gregues de la nostra cultura. En resum, al primer curs s'han de crear unes estructures morfològiques regulars bàsiques ben memoritzades i prou reforçades per poder entendre, al segon curs, el complex sistema verbal i poder apropar-se als textos originals amb un cert aprofundiment. Tant en qüestió de lèxic com de morfologia, és important exercitar la memòria.

2. Objectius generals

L'ensenyament del Grec en el batxillerat tindrà com a finalitat el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Conèixer i utilitzar els fonaments morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua grega, tot iniciant-se en la interpretació i traducció de textos de dificultat progressiva.
2. Reflexionar sobre el lèxic d'origen grec present en el llenguatge quotidià i en la terminologia científica, tot identificant ètims, prefixos i sufixos grecs que ajudin a una millor comprensió de les llengües modernes.
3. Analitzar textos grecs, originals, adaptats i traduïts, tot realitzant-ne una lectura comprensiva i distingint les seves característiques principals i el gènere literari al qual pertanyen.
4. Haver assolit uns esquemes de les fites principals de la història de Grècia i de la literatura grega.
5. Utilitzar de manera crítica fonts d'informació variades, tot obtenint d'elles dades rellevants per al coneixent de la llengua i cultura estudiades.
6. Reconèixer i valorar la contribució de les diferents manifestacions culturals de la Grècia antiga en diferents àmbits al llarg de la història i la seva pervivència actual, és a dir, a partir dels coneixements assimilats, ser capaç de posar-los en relació amb altres contextos que el de l'antiguitat clàssica.

3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge

BLOC 1. LENGUA GREGA
Continguts
Marc geogràfic de la llengua. Indoeuropeu.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Conèixer i localitzar en mapes el marc geogràfic de la llengua grega. <i>1.1. Localitza en un mapa el marc geogràfic en el qual té lloc el naixement i l'expansió de la llengua grega.</i> 2. Explicar l'origen de la llengua grega a partir de l'indoeuropeu i conèixer els principals grups lingüístics que componen la família de les llengües indoeuropees. <i>2.1. Explica i situa cronològicament l'origen del concepte d'indoeuropeu i explica a grans trets el procés que dona lloc a la creació del terme.</i> <i>2.2. Enumera i localitza en un mapa les principals branques de la família de les llengües indoeuropees.</i>
BLOC 2. SISTEMA DE LA LENGUA GREGA: ELEMENTS BÀSICS
Continguts
Diferents sistemes d'escriptura: els orígens de l'escriptura. Orígens de l'alfabet grec. Caràcters de l'alfabet grec. Pronunciació. Transcripció de termes grecs.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Conèixer diferents sistemes d'escriptura i distingir-los de l'alfabet. <i>1.1. Reconeix diferents tipus d'escriptura, els classifica segons la seva natura i funció i descriu els trets que en distingeixen uns dels altres.</i> 2. Conèixer l'origen de l'alfabet grec, la seva influència i relació amb altres alfabet usats en l'actualitat. <i>2.1. Explica l'origen de l'alfabet grec i en descriu l'evolució dels signes a partir de l'adaptació de l'alfabet fenici.</i> <i>2.2. Explica l'origen de l'alfabet de diferents llengües partint de l'alfabet grec, n'explica l'evolució i assenyala les adaptacions que es produeixen a cadascuna.</i> 3. Conèixer els caràcters de l'alfabet grec, escriure'ls i llegir-los amb la pronunciació correcta. <i>3.1. Identifica i anomena correctament els caràcters que formen l'alfabet grec, els escriu i els llegeix correctament.</i> 4. Conèixer i aplicar les normes de transcripció per transcriure termes grecs a la llengua pròpia. <i>4.1. Coneix les normes de transcripció i les aplica amb correcció en la transcripció de</i>

termes grecs a la llengua pròpia.

BLOC 3. MORFOLOGIA

Continguts

Formants de les paraules.

Tipus de paraules: variables i invariables.

Concepte de *declinació*: les declinacions.

Flexió nominal i pronominal.

Sistema verbal grec. Verbs temàtics i aтемàtics.

Formes verbals personals i no personals.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Conèixer, identificar i distingir els diferents formants de les paraules.

1.1. Identifica i distingeix en paraules proposades els seus formants, assenjala i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en els quals siguin presents.

2. Distingir i classificar diferents tipus de paraules a partir del seu enunciat.

2.1. Distingeix paraules variables i invariables, explica els trets que permeten identificar-les i defineix criteris per classificar-les.

3. Comprendre el concepte de *declinació/flexió*.

3.1. Enuncia correctament diferents tipus de paraules en grec, els distingeix a partir de l'enunciat i els classifica segons la categoria i declinació.

4. Conèixer les declinacions, enquadrar les paraules dins la seva declinació i declinar-les correctament.

4.1. Declina paraules i sintagmes amb concordança, aplica correctament per a cada paraula el paradigma de flexió corresponent.

5. Conjuguar correctament les formes verbals estudiades.

5.1. Classifica verbs segons el tema i descriu els trets pels quals es reconeixen els diferents models de flexió verbal.

5.2. Explica l'ús dels temes verbals grecs i identifica correctament les formes derivades de cadascun.

5.3. Conjuga els temps verbals en veu activa i mitjana-passiva i aplica correctament els paradigmes corresponents.

5.4. Distingeix formes personals i no personals dels verbs, explica els trets que permeten identificar-les i defineix criteris per classificar-les.

5.5. Tradueix al català o al castellà diferents formes verbals gregues i en compara l'ús en grec i en la seva llengua.

5.6. Canvia de veu les formes verbals i identifica i utilitza amb seguretat els formants que expressen aquest accident verbal.

6. Conèixer, comprendre i emprar els elements morfològics de la llengua grega i iniciar-se en la interpretació i la traducció de textos de dificultat progressiva.

6.1. Identifica i relaciona elements morfològics de la llengua grega per fer l'anàlisi i traducció de textos senzills.

BLOC 4. SINTAXI
Continguts
<p>Casos grecs. Concordança. Elements de l'oració. Oració simple: oracions atributives i predicatives. Oracions compostes. Construccions d'infinitiu.</p>
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Conèixer i analitzar les funcions de les paraules en l'oració. <i>1.1. Analitza morfològicament i sintàcticament frases i textos senzills, identifica correctament les categories gramaticals a què pertanyen les diferents paraules i explica les funcions que duen a terme en el context.</i></p> <p>2. Conèixer i identificar els noms dels casos grecs, les funcions que tenen en l'oració i saber traduir els casos a la llengua materna de forma adequada. <i>2.1. Declina o conjuga de forma correcta paraules proposades segons la seva categoria i explica i il·lustra amb exemples les característiques que diferencien els conceptes de conjugació i declinació.</i> <i>2.2. Enumera correctament els noms dels casos que hi ha en la flexió nominal grega, explica les funcions que tenen dins l'oració i il·lustra amb exemples la forma adequada de traduir-los.</i></p> <p>3. Reconèixer i classificar els tipus d'oració simple. <i>3.1. Compara i classifica diferents tipus d'oracions simples i n'identifica i explica en cada cas les característiques.</i></p> <p>4. Distingir les oracions simples de les compostes. <i>4.1. Compara i classifica diferents tipus d'oracions compostes, les diferencia amb precisió de les oracions simples i n'explica en cada cas les característiques.</i></p> <p>5. Conèixer les funcions de les formes d'infinitiu en les oracions. <i>5.1. Identifica les funcions que tenen les formes d'infinitiu dins l'oració i en compara diferents exemples d'ús.</i></p> <p>6. Identificar les construccions d'infinitiu concertat i no concertat. <i>6.1. Reconeix, analitza i tradueix de forma correcta les construccions d'infinitiu concertat i no concertat i les relaciona amb construccions anàlogues existents en altres llengües que coneix.</i></p> <p>7. Identificar i relacionar elements sintàctics de la llengua grega que permetin analitzar i traduir textos senzills. <i>7.1. Identifica en l'anàlisi de frases i textos de dificultat graduada elements sintàctics propis de la llengua grega i els relaciona per traduir-los amb els seus equivalents en català o en castellà.</i></p>
BLOC 5. GRÈCIA: HISTÒRIA, CULTURA, ART I CIVILITZACIÓ
Continguts

Períodes de la història de Grècia.

Organització política i social de Grècia.

Família.

Feina i lleure: oficis, ciència i tècnica. Festes i espectacles

Mitologia i religió.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer els fets històrics dels períodes de la història de Grècia, enquadrar-los en el període corresponent i fer eixos cronològics.
 - 1.1. *Describeu el marc històric en el qual sorgeix i es desenvolupa la civilització grega, hi assenyalu diferents períodes i identifiqu per a cadascun les connexions més importants que presenten amb altres civilitzacions.*
 - 1.2. *Pot elaborar eixos cronològics en els quals es representen fites històriques rellevants consultant, o no, fonts d'informació diferents.*
 - 1.3. *Distingeix les diferents etapes de la història de Grècia, n'explica els trets essencials i les circumstàncies que intervenen en el pas d'unes a les altres.*
 - 1.4. *Sap emmarcar determinats fets històrics en la civilització i el període històric corresponent i els posa en context i els relaciona amb altres circumstàncies contemporànies.*
2. Conèixer i comparar les principals formes d'organització política i social de l'antiga Grècia.
 - 2.1. *Describeu i compareu els principals sistemes polítics de l'antiga Grècia i estableix semblances i diferències entre ells.*
 - 2.2. *Describeu l'organització de la societat grega, explica les característiques de les diferents classes socials i els papers assignats a cadascuna, relaciona aquests aspectes amb els valors cívics existents a l'època i els compareu amb els actuals.*
3. Conèixer la composició de la família i els rols assignats als seus membres.
 - 3.1. *Identifiqu i expliqueu els diferents papers que exerceixen dins la família cadascun dels membres, analitza a través d'aquests els estereotips culturals de l'època i els compareu amb els actuals.*
4. Identificar les principals formes de feina i de lleure existents en l'antiguitat.
 - 4.1. *Identifiqu i describeu formes de feina, les relaciona amb els coneixements científics i tècnics de l'època i n'explica la influència en el progrés de la cultura occidental.*
 - 4.2. *Describeu les principals formes de lleure de la societat grega, n'analitza la finalitat, els grups als quals van dirigides i la funció en el desenvolupament de la identitat social.*
5. Conèixer els principals déus de la mitologia.
 - 5.1. *Pot anomenar amb la seva denominació grega i llatina els principals déus i herois de la mitologia grecollatina, n'assenyala els trets que els caracteritzen, els atributs i l'àmbit d'influència.*
6. Conèixer els déus, mites i herois grecs i establir semblances i diferències entre els

mites i herois antics i els actuals.

6.1. Identifica dins l'imaginari mític déus, semidéus i herois, n'explica els principals aspectes que en diferencien uns dels altres.

6.2. Reconeix i il·lustra amb exemples la pervivència del mític i de la figura de l'heroi en la nostra cultura, analitza la influència de la tradició clàssica en aquest fenomen, assenyalat les semblances i les principals diferències que s'observen entre ambdós tractaments i les associa a altres trets culturals propis de cada època.

6.3. Reconeix referències mitològiques directes o indirectes en les diferents manifestacions artístiques i descriu, a través de l'ús que se'n fa, els aspectes bàsics que en cada cas s'associen a la tradició grecolatina.

7. Conèixer i comparar les característiques de la religiositat i religió gregues amb les actuals.

7.1. Enumera i explica les principals característiques de la religió grega, les posa en relació amb altres aspectes bàsics de la cultura hel·lènica i estableix comparacions amb manifestacions religioses pròpies d'altres cultures.

8. Relacionar i establir semblances i diferències entre les manifestacions esportives de la Grècia clàssica i les actuals.

8.1. Descriu i analitza els aspectes religiosos i culturals que sostenen els certàmens esportius de l'antiga Grècia i la seva presència o absència en els seus correlats actuals.

BLOC 6. TEXTOS

Continguts

Iniciació a les tècniques de traducció, retroversió i comentari de textos.

Anàlisi morfològica i sintàctica. Comparació d'estructures gregues amb les de la llengua pròpia.

Lectura comprensiva de textos traduïts.

Lectura comparada i comentari de textos en llengua grega i llengua pròpia.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer i aplicar els coneixements fonològics, morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua grega per interpretar i traduir coherentment frases o textos de dificultat progressiva.

1.1. Utilitza adequadament l'anàlisi morfològica i sintàctica de textos de dificultat graduada per traduir-los correctament.

1.2. Empra mecanismes d'inferència per comprendre textos de forma global.

1.3. Fa servir correctament el diccionari per localitzar el significat de paraules que comportin dificultat i identifica entre diverses accepcions el sentit més adequat per traduir el text.

2. Comparar les estructures gregues amb les de la pròpia llengua i establir semblances i diferències.

2.1. Compara estructures gregues amb les de la pròpia llengua i estableix semblances i diferències.

3. Analitzar i comentar, a través d'una lectura comprensiva, el contingut i l'estructura de textos clàssics originals o traduïts.

3.1. Elabora mapes conceptuals i estructurals dels textos proposats, en localitza el tema principal i en distingeix les parts.

BLOC 7. LÈXIC

Continguts

Vocabulari bàsic grec: lèxic d'ús freqüent i principals prefixos i sufixos.

Hel·lenismes més freqüents del vocabulari comú i del lèxic especialitzat.

Descomposició de paraules en els seus formants.

Pervivència d'hel·lenismes: termes patrimonials, cultismes i neologismes.

Identificació de lexemes, sufixos i prefixos hel·lènics usats en la pròpia llengua.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer, identificar i traduir el lèxic grec: les paraules de major freqüència i els principals prefixos i sufixos.

1.1. Dedueix el significat de paraules gregues no estudiades a partir de paraules de la pròpia llengua o del context.

2. Identificar i conèixer els elements lèxics i els procediments de formació del lèxic grec (derivació i composició) per entendre millor els procediments de formació de paraules en les llengües actuals.

2.1. Identifica i explica les paraules de major freqüència, els principals prefixos i sufixos i els tradueix a la pròpia llengua.

3. Descompondre una paraula en els diferents formants i conèixer-ne el significat en grec per augmentar el cabal lèxic i el coneixement de la pròpia llengua.

3.1 Identifica i distingeix en paraules proposades els formants, n'assenyala i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en els quals siguin presents.

3.2. Identifica l'etimologia i coneix el significat de les paraules de lèxic comú de la llengua pròpia.

4. Reconèixer els hel·lenismes més freqüents del vocabulari comú i remuntar-los als ètims grecs originals.

4.1. Identifica els hel·lenismes més freqüents del vocabulari comú i n'explica el significat remetent-se als ètims grecs originals.

5. Relacionar diferents paraules de la mateixa família etimològica o semàntica.

5.1. Relaciona diferents paraules de la mateixa família etimològica o semàntica.

4. Distribució temporal dels continguts

La temporalització de les unitats serà dinàmica i amb una durada variable segons les necessitats de l'assignatura en relació, principalment, amb la prova d'accés a la Universitat que l'alumnat haurà de fer l'any següent. La importància de treballar els elements procedimentals i metodològics propis de l'assignatura i la necessitat de preparar als alumnes per a la prova de selectivitat impossibiliten que es tractin amb profunditat totes les unitats programades. Així, doncs, es farà especial incís en fer una caracterització general de cada període i en treballar amb èmfasi aquells que entren a les proves de selectivitat.

Partint de la base que el curs escolar dura aproximadament trenta-tres setmanes i que, a raó de quatre sessions setmanals, en disposam d'un total d'unes cent-trenta, hem preparat dotze unitats didàctiques per tractar tots els continguts que hem detallat més amunt. Orientativament, la distribució temporal per trimestres serà la següent:

1a avaluació

- Unitat 1.
 - 1.1. De l'indoeuropeu a la llengua grega.
 - 1.2. L'alfabet grec.
 - 1.3. El concepte de flexió i cas. Valors dels casos.
 - 1.4. L'article.
 - 1.5. La primera declinació.
 - 1.6. Mitologia: L'origen del món. El Caos i Cronos.

- Unitat 2.
 - 2.1. La geografia de Grècia.
 - 2.2. Present d'Indicatiu (verbs temàtics i eimí).
 - 2.3. Normes generals de transcripció de mots grecs.
 - 2.4. Etimologia.
 - 2.5. Mitologia: Zeus i Hera.

- Unitat 3.
 - 3.1. Història de Grècia: època arcaica.
 - 3.2. La segona declinació.
 - 3.3. Preposicions d'un sol cas.
 - 3.4. Juxtaposició i coordinació.
 - 3.5. Mitologia: Posidó.

- Unitat 4.
 - 4.1. Història de Grècia: època clàssica.
 - 4.2. Adjectius de la 1a classe.
 - 4.3. Imperfet d'indicatiu.
 - 4.4. Preposicions de dos casos.
 - 4.5. Etimologia.
 - 4.6. Mitologia: Cicle Troià.

2a avaluació

- Unitat 5.
 - 5.1. Història de Grècia: època hel·lenística.
 - 5.2. La 3ª declinació (temes en oclusiva).
 - 5.3. Futur d'Indicatiu.
 - 5.4. Preposicions de tres casos.
 - 5.5. Mitologia: Hades, Demèter i Persèfone.

- Unitat 6.
 - 6.1. La 3ª declinació (temes en nasal, -ντ i líquida).
 - 6.2. L'adjectiu πᾶς, πᾶσα, πᾶν.
 - 6.3. La veu mitjana: present.
 - 6.4. Etimologia.
 - 6.5. Mitologia: Atena i Ares.

- Unitat 7.
 - 7.1. La 3ª declinació (temes en sigma).
 - 7.2. Adjectius 2^a i 3ª classe. Adjectius irregulars.
 - 7.3. La veu mitjana: imperfet.
 - 7.4. Mitologia: Cicle Tebà.

- Unitat 8.
 - 8.1. La 3a declinació (temes en vocal suau i diftong).
 - 8.2. Substantius irregulars.
 - 8.3. L'imperatiu.
 - 8.4. Etimologia.
 - 8.5. Mitologia: Afrodita i Dionís.

3a avaluació

- Unitat 9.
 - 9.1. Verbs contractes.
 - 9.2. Repàs de les principals preposicions.
 - 9.3. Mitologia: Àrtemis i Apol·lo.

- Unitat 10.
 - 10.1. Aorist sigmàtic.
 - 10.2. Graus de l'adjectiu.
 - 10.3. Etimologia.
 - 10.4. Mitologia: Hefest i Hermes.

- Unitat 11.
 - 11.1. Aorist temàtic.
 - 11.2. Numerals.
 - 11.3. Pronoms personals i possessius.

11.4. Mitologia: Ulisses.

- Unitat 12.

12.1. Morfologia i sintaxi de l'infinitiu.

12.2. Pronoms demostratius.

12.3. Etimologia.

12.4. Mitologia: Jàson i Medea.

5. Metodologia i material didàctic

L'alumnat coneixerà des del principi quin és el tema que estudiarà i com serà avaluat.

La metodologia que utilitzarem es basa en els coneixements previs de l'alumne i l'assoliment de nous continguts, tractarem d'esbrinar quant sap sobre un determinat tema i si té errors greus que puguin interferir amb els nous conceptes. Presentarem després els continguts de llengua o cultura de manera ordenada i sistemàtica, insistint en allò més important i acabarem demanant a l'alumnat que resolgui tot una sèrie d'exercicis orals o escrits per facilitar la memorització del tema i la deducció per part seva de normes i conceptes gramaticals. Aquest exercicis es faran tant dins l'hora de classe com a ca seva, en paper , i seran corregits al dia següents a la pissarra o al quadern de l'alumne. Fomentarem l'aprenentatge autònom mitjançant la traducció i l'aplicació de les normes adients; així mateix, fomentarem també la memorització dels nous conceptes no tant com un fi, sinó com un mitjà per assolir els coneixements necessaris.

Als treballs d'investigació, es procurarà que l'alumne es plantegi un pla de treball i que sigui capaç de desenvolupar-lo i d'extreure conclusions.

Pel que fa al material didàctic, s'utilitzarà un dossier elaborat per la professora, que els alumnes compraran a Consergeria a principi de curs.

A més, s'utilitzaran materials diversos, com poden ser fotocòpies que facilitarà la professora, diccionaris bilingües de llatí, presentacions, pel·lícules i jocs de llengua.

Es faran servir les noves tecnologies recomanant pàgines webs.

L'alumnat podrà adquirir un diccionari bilingüe per a ús individual.

6. Criteris de qualificació

La nota final de cada avaluació s'obtindrà de la manera següent:

70 % obtingut de la mitjana dels exàmens de cada avaluació (dos o tres en total)

20 % obtingut de la mitjana del control de vocabulari, l'exposició oral, les proves de llengua i el treball de lectura (si escau).

10% obtingut de la feina diària de classe. Per tal que s'acostumi a traduir oracions o textos des de bon començament, l'alumne serà penalitzat amb un punt menys a l'avaluació per cada tres dies sense fer la feina. Les penalitzacions no seran acumulables entre diferents avaluacions.

Tenint en compte que les qualificacions a Batxillerat han de ser nombres sencers, l'arrodoniment es farà cap amunt a partir de ,7; tret del 4,7 i el 9,7, en què es tindrà en compte la trajectòria de l'alumne.

La qualificació final del curs serà la mitjana ponderada de les tres avaluacions amb els següents percentatges: 15% per a la primera avaluació; 25%, per a la segona i un 60% per a la tercera, sempre que la nota d'aquesta darrera sigui igual o superior a 5 i a la primera i segona les notes haguessin estat iguals o superiors a 3. En cas contrari, l'alumne haurà de fer la prova final de juny. Si l'alumne aprova aquest examen, la nota de l'avaluació ordinària s'obtindrà fent la mitjana aritmètica entre la nota d'aquesta prova i la resultant de la mitjana ponderada de les tres avaluacions, tenint en compte, però, que si el resultat d'aquesta operació és inferior a 5, es mantindrà l'aprobat.

Recuperació d'avaluacions suspeses

No existeixen proves de recuperació específiques, ja que la utilització del sistema d'avaluació contínua suposa l'assoliment dels coneixements anteriors.

Si un alumne ha de presentar-se a les proves extraordinàries de setembre, haurà de lliurar a la professora els exercicis encomanats per a repàs per poder fer l'examen, a més dels treballs no lliurats durant el curs. En aquests casos, la nota de setembre serà la que obtingui a l'examen, però mai superior a 7.

III. PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE GREC II

ÍNDEX

1.	Opció metodològica.....	pàg. 20
2.	Objectius generals.....	pàg. 21
3.	Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge.....	pàg. 22
4.	Distribució temporal dels continguts.....	pàg. 26
5.	Metodologia i material didàctic.....	pàg. 29
6.	Criteris de qualificació.....	pàg. 29

1. Opció metodològica

A través de l'estudi de la llengua grega es pretén mantenir uns valors d'una cultura notable que ha influït de manera evident en la història d'occident. Independentment del valor cultural, hi ha una raó lingüística encara més poderosa: la possibilitat de reflexionar sobre els elements estructurals de les llengües per assolir un coneixement elemental dels elements morfològics, fonètics i lèxics, la qual cosa hauria de permetre millorar l'aprenentatge i l'ús de la llengua. Mitjançant l'accés als textos originals, que seran presentats de manera gradual i adequada, l'alumnat podrà descobrir els múltiples indicis d'una cultura que encara perdura.

Efectivament no es tracta només que l'alumne aprengui grec i llatí, sinó que d'aquesta manera sigui més conscient de les arrels històriques de la pròpia llengua i cultura. L'aprenentatge del grec i del llatí en el batxillerat contribueix com a mínim en tres vessants: per una banda ajuda a desenvolupar el raonament lògic de l'alumnat: el grec i el llatí, llengües indoeuropees, com quasi totes les europees, permeten trobar paral·lelismes entre la llengua materna de l'alumne i la llengua estrangera estudiada al centre. Per una altra banda l'estudi de la llengua mitjançant textos escrits facilita l'assoliment d'unes estructures lingüístiques pròpies del llenguatge escrit, sovint deixades de banda en els cicles educatius anteriors, més centrats a assolir el domini oral de la llengua materna. Finalment cal recordar que la civilització d'Occident descansa sobre tres pilars bàsics culturals: Atenes, Roma i Jerusalem. No ens preocuparem gaire de Jerusalem, però les dues primeres cultures forjaren amb els seus coneixements la nostra òrbita mental en les ciències i la cultura; una com a innovadora, l'altra com a transmissora. El concepte de cultura i educacions occidentals es basen en la παιδεία i la φιlanθρωπία gregues i en l'humanitas llatina. L'estudi del grec i del llatí permet a l'alumne de reconèixer per a una banda la seva cultura com a part integrant d'un sistema molt més ample i, per una altra banda, li facilitarà una comprensió més profunda de les nostres arrels.

Tot i que es presentin els nuclis temàtics perfectament diferenciats, això no vol dir que s'hagin de desenvolupar separatament, sinó que es considera imprescindible la

interconnexió contínua de tots en una pràctica docent que globalitzi els diversos sabers i que tenguí com a fil conductor la interpretació de textos ajustats, en la mesura possible, al nivell de coneixements de llengua del moment i als temes de cultura indicats per a aquest curs. Com que és molt difícil que els textos traduïts dins l'aula serveixin de manera completa de fil conductor, per tal d'explicar els temes culturals que es proposen serà necessari acudir amb freqüència a lectures complementàries de traduccions fiables de textos seleccionats convenientment.

2. Objectius generals

L'ensenyament del Grec en el batxillerat tindrà com a finalitat el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Conèixer i utilitzar els fonaments morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua grega, tot iniciant-se en la interpretació i traducció de textos de dificultat progressiva.
2. Reflexionar sobre el lèxic d'origen grec present en el llenguatge quotidià i en la terminologia científica, tot identificant ètims, prefixos i sufixos grecs que ajudin a una millor comprensió de les llengües modernes.
3. Analitzar textos grecs, originals, adaptats i traduïts, tot realitzant-ne una lectura comprensiva i distingint les seves característiques principals i el gènere literari al qual pertanyen.
4. Haver assolit uns esquemes de les fites principals de la història de Grècia i de la literatura grega.
5. Utilitzar de manera crítica fonts d'informació variades, tot obtenint d'elles dades rellevants per al coneixent de la llengua i cultura estudiades.
6. Reconèixer i valorar la contribució de les diferents manifestacions culturals de la Grècia antiga en diferents àmbits al llarg de la història i la seva pervivència actual, és a dir, a partir dels coneixements assimilats, ser capaç de posar-los en relació amb altres contextos que el de l'antiguitat clàssica.

3. Continguts, criteris d'avaluació i qualificació

BLOC 1. LENGUA GREGA
Continguts
Dialectes antics, dialectes literaris i koiné. Del grec clàssic al grec modern.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Conèixer els orígens dels dialectes antics i literaris, classificar-los i localitzar-los en un mapa. <i>1.1. Delimita àmbits d'influència dels diferents dialectes i ubica amb precisió punts geogràfics, ciutats o restes arqueològiques conegudes per la seva rellevància històrica.</i>
2. Comprendre la relació directa que existeix entre el grec clàssic i el modern i assenyalar alguns trets bàsics que permeten percebre aquest procés d'evolució. <i>2.1. Compara termes del grec clàssic i els equivalents en grec modern, en constata les semblances i les diferències que existeixen entre uns i els altres i hi analitza les característiques generals que defineixen el procés d'evolució.</i>
BLOC 2. MORFOLOGIA
Continguts
Revisió de la flexió nominal i pronominal: formes menys usuals i irregulars Revisió de la flexió verbal: conjugació atemàtica. Modes verbals.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Conèixer les categories gramaticals. <i>1.1. Anomena i descriu les categories gramaticals i assenyalas els trets que les distingeixen.</i>
2. Conèixer, identificar i distingir els formants de les paraules. <i>2.1. Identifica i distingeix en paraules proposades els formants, assenyalas i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en els quals siguin presents.</i>
3. Analitzar morfològicament les paraules d'un text clàssic. <i>3.1. Sap determinar la forma, classe i categoria gramatical de les paraules d'un text i detecta correctament amb ajuda del diccionari els morfemes que contenen informació gramatical.</i>
4. Identificar, conjugar, traduir i efectuar la retroversió de tot tipus de formes verbals. <i>4.1. Reconeix amb seguretat amb ajuda del diccionari tot tipus de formes verbals, les conjuga i n'assenyalas l'equivalent en català o en castellà.</i>
BLOC 3. SINTAXI
Continguts

<p>Estudi detallat de la sintaxi nominal i pronominal. Usos modals. Tipus d'oracions i construccions sintàctiques. Oració composta. Formes de subordinació.</p>
<p>Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques. <i>1.1. Reconeix, distingeix i classifica els tipus d'oracions i les construccions sintàctiques gregues i les relaciona amb construccions anàlogues existents en altres llengües que coneix.</i></p> <p>2. Conèixer les funcions de les formes no personals del verb. <i>2.1. Identifica formes no personals del verb en frases i textos, les tradueix correctament i explica les funcions que exerceixen.</i> <i>2.2. Coneix, analitza i tradueix de forma correcta les construccions de participi i les relaciona amb construccions anàlogues existents en altres llengües que coneix.</i></p> <p>3. Relacionar i aplicar coneixements sobre elements i construccions sintàctiques de la llengua grega en interpretar i traduir textos clàssics. <i>3.1. Identifica en l'anàlisi de frases i textos de dificultat graduada elements sintàctics propis de la llengua grega i les relaciona per traduir-los amb els seus equivalents en català o en castellà.</i></p>
<p>BLOC 4. LITERATURA</p>
<p>Continguts</p>
<p>Gèneres literaris: Èpica. Historiografia. Drama: tragèdia i comèdia. Lírica. Oratòria. Faula.</p>
<p>Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Conèixer les característiques dels gèneres literaris grecs, els autors i les obres més representatives i les seves influències en la literatura posterior. <i>1.1. Descriu les característiques essencials dels gèneres literaris grecs i n'identifica i assenyala la presència en textos proposats.</i></p> <p>2. Conèixer les fites essencials de la literatura grega com a base literària de la literatura i cultura europea i occidental. <i>2.1. Elabora eixos cronològics i hi situa autors, obres i altres aspectes relacionats amb la literatura grega.</i> <i>2.2. Anomena autors representatius de la literatura grega, els enquadra en el seu context cultural i en cita i explica les obres més conegudes.</i></p> <p>3. Analitzar, interpretar i situar en el temps textos mitjançant la lectura comprensiva i distingir el gènere literari a què pertanyen, les característiques</p>

<p>essencials i l'estructura si l'extensió del passatge triat ho permet.</p> <p>3.1. <i>Fa comentaris de textos grecs, els situa en el temps, n'explica les característiques essencials i identifica el gènere a què pertanyen.</i></p> <p>4. Establir relacions i paral·lelismes entre la literatura clàssica i la posterior.</p> <p>4.1. <i>Explora la pervivència dels gèneres i els temes literaris de la tradició grega mitjançant exemples de la literatura contemporània i analitza el diferent ús que se n'ha fet.</i></p>
BLOC 5. TEXTOS
Continguts
<p>Traducció i interpretació de textos clàssics.</p> <p>Ús del diccionari.</p> <p>Comentari i anàlisi filològica de textos de grec clàssic originals, preferiblement en prosa.</p> <p>Coneixement del context social, cultural i històric dels textos traduïts.</p> <p>Identificació de les característiques formals dels textos.</p>
<i> criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge evaluables</i>
<p>1. Conèixer, identificar i relacionar els elements morfològics de la llengua grega en interpretar i traduir textos clàssics.</p> <p>1.1. <i>Utilitza adequadament l'anàlisi morfològica i sintàctica de textos grecs per traduir-los correctament.</i></p> <p>2. Fa la traducció, la interpretació i el comentari lingüístic, literari i històric de textos de grec clàssic.</p> <p>2.1. <i>Aplica els coneixements adquirits per fer el comentari lingüístic, literari i històric de textos.</i></p> <p>3. Identificar les característiques formals dels textos.</p> <p>3.1. <i>Reconeix i explica a partir d'elements formals el gènere i el propòsit del text.</i></p> <p>4. Fer servir el diccionari i cercar el terme més apropiat en la llengua pròpia per traduir el text.</p> <p>4.1. <i>Empra amb seguretat i autonomia el diccionari per traduir textos i identifica en cada cas el terme més apropiat en la llengua pròpia en funció del context i de l'estil emprat per l'autor.</i></p> <p>5. Conèixer el context social, cultural i històric dels textos traduïts.</p> <p>5.1. <i>Identifica el context social, cultural i històric dels textos proposats partint de referències preses dels propis textos i les associa amb coneixements adquirits prèviament.</i></p>
BLOC 6. LÈXIC
Continguts
<p>Ampliació de vocabulari bàsic grec: el llenguatge literari i filosòfic.</p> <p>Hel·lenismes més freqüents del lèxic especialitzat.</p> <p>Descomposició de paraules en formants.</p> <p>Etimologia i origen de les paraules de la pròpia llengua.</p>

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Conèixer, identificar i traduir el lèxic grec.

1.1. Explica el significat de termes grecs mitjançant termes equivalents en català o en castellà.

2. Identificar i conèixer els elements lèxics i els procediments de formació del lèxic grec per entendre millor els procediments de formació de paraules en les llengües actuals.

2.1. Descompon paraules preses tant del grec antic com de la pròpia llengua en els diferents formants i n'explica el significat.

3. Reconèixer els hel·lenismes més freqüents del vocabulari comú i del lèxic especialitzat i remuntar-los als ètims grecs originals.

3.1. Identifica els hel·lenismes més freqüents del vocabulari comú i del lèxic especialitzat i n'explica el significat a partir dels ètims grecs originals.

3.2. Reconeix i distingeix a partir de l'ètim grec cultismes, termes patrimonials i neologismes i explica les evolucions diferents que es produeixen en un cas i l'altre.

4. Identificar l'etimologia i conèixer el significat de les paraules d'origen grec de la llengua pròpia o d'altres, objecte d'estudi tant de lèxic comú com especialitzat.

4.1. Dedueix el significat de paraules gregues no estudiades a partir del context o de paraules de la seva llengua o d'altres que coneix.

4.2. Dedueix i explica el significat de paraules de la pròpia llengua o d'altres, objecte d'estudi a partir dels ètims grecs dels quals procedeixen.

5. Relacionar diferents paraules de la mateixa família etimològica o semàntica.

5.1. Comprèn i explica la relació que existeix entre diferents termes pertanyents a la mateixa família etimològica o semàntica.

6. Reconèixer els elements lèxics i els procediments de formació del lèxic grec, la derivació i la composició, per entendre millor els procediments de formació de paraules en les llengües actuals.

6.1. Sap descompondre una paraula en els seus diferents formants i conèixer-ne el significat en grec per augmentar el cabal lèxic i el coneixement de la pròpia llengua.

4. Distribució temporal dels continguts

La temporalització de les unitats serà dinàmica i amb una durada variable segons les necessitats de l'assignatura en relació, principalment, amb la prova d'accés a la Universitat que l'alumnat haurà de fer a final de curs. La importància de treballar els elements procedimentals i metodològics propis de l'assignatura i la necessitat de preparar als alumnes per a la prova de selectivitat impossibiliten que es tractin amb profunditat totes les unitats programades. Així, doncs, es farà especial incís en fer una caracterització general de cada període i en treballar amb èmfasi aquells que entren a les proves de selectivitat.

Partint de la base que el curs escolar dura aproximadament trenta-tres setmanes i que, a raó de quatre sessions setmanals, en disposam d'un total d'unes cent-trenta, hem preparat dotze unitats didàctiques per tractar tots els continguts que hem detallat més amunt. Orientativament, la distribució temporal per trimestres serà la següent:

Primera avaluació.

- **Unitat 1.**
 - 1.1. Literatura: l'èpica. Homer. La *Ilíada* i l'*Odissea*.
 - 1.2. Repàs article i declinacions.
 - 1.3. Repàs present i infinitiu (verbs –w i copulatiu)
 - 1.4. Mode imperatiu.
- **Unitat 2.**
 - 2.1. Literatura: teatre grec. Èsquil, Sòfocles, Eurípides i Aristòfanes.
 - 2.2. Repàs i aprofundiment adjectius.
 - 2.3. Graus dels adjectius.
 - 2.4. L'imperfet (verbs –w i copulatiu).
 - 2.5. L'augment als verbs compostos.
 - 2.6. Etimologia i derivació.
- **Unitat 3.**
 - 3.1. Literatura: historiografia. Heròdot, Tucídides i Xenofont.

- 3.2. Futur.
- 3.3. Veu mitjana.
- 3.4. Numerals.
- 3.5. Aprofundiment valors casuals: nominatiu i acusatiu.

- **Unitat 4.**

- 4.1. Mitologia: Cosmogonia i Teogonia.
- 4.2. Verbs contractes.
- 4.3. Repàs pronoms personals i possessius.
- 4.4. Aprofundiment valors casuals: datiu.
- 4.5. Participi.
- 4.6. Etimologia i derivació.

Segona avaluació.

- **Unitat 5.**

- 5.1. Mitologia: Antropogonia.
- 5.2. Aorist sigmàtic i temàtic.
- 5.3. Pronoms demostratius.
- 5.4. Aprofundiments valors casuals: genitiu.

- **Unitat 6.**

- 6.1. Mitologia: Déus olímpics.
- 6.2. Perfet i plusquamperfet.
- 6.3. Pronom relatiu. Oracions subordinades de relatiu.
- 6.4. Etimologia i derivació.

- **Unitat 7.**

- 7.1. Mitologia: Mites de Creta.
- 7.2. Pronom interrogatiu i indefinit.
- 7.3. Oracions subordinades substantives (I): d'infinitiu i interrogatives

indirectes.

7.4. Adverbis.

- **Unitat 8.**

8.1. Mitologia: Guerra de Troia.

8.2. Mode subjuntiu.

8.3. Oracions subordinades substantives (II).

8.4. Etimologia i derivació.

Tercera avaluació.

- **Unitat 9.**

9.1. Mitologia: Mite de Perseu.

9.2. Mode optatiu.

9.3. Oracions subordinades adverbials (I).

- **Unitat 10.**

10.1. Mitologia: Mite d'Hèracles.

10.2. Verbs atemàtics (-mi).

10.3. Oracions subordinades adverbials (II).

10.4. Etimologia i derivació.

- **Unitat 11.**

11.1. Mitologia: Jàson i els argonautes.

11.2. La veu passiva. Verbs deponents.

11.3. Oracions subordinades adverbials (III).

- **Unitat 12.**

12.1. Mitologia: Orfeu.

12.2. Verbs polirrizos.

12.4. Etimologia i derivació.

5. Metodologia i material didàctic

Abans d'iniciar cada tema, farem un sondeig entre l'alumnat per comprovar si han assolit els coneixements anteriors. Cada traducció permetrà fer un estudi morfosintàctic i també lèxic i cultural.

Els continguts teòrics tant de llengua com de literatura o mitologia es facilitaran a l'alumnat en fotocòpies.

L'ús del diccionari s'explicarà a començament de curs, però es treballarà durant tot l'any.

Pel que fa al material didàctic, a l'assignatura Grec II no es farà servir llibre de text, sinó fotocòpies de textos, apunts de morfosintaxi que facilitarà la professora, diccionaris bilingües de llatí, pel·lícules i jocs de llengua. L'alumnat haurà d'adquirir un diccionari per a ús individual.

6. Criteris de qualificació

La nota final de cada avaluació s'obtindrà de la manera següent:

90 % obtingut de la mitjana dels exàmens de cada avaluació

5% obtingut de les proves de llengua i els resums de literatura i mitologia

5 % obtingut de la feina diària de classe.

Tenint en compte que les qualificacions a Batxillerat han d'esser nombres sencers, l'arrodoniment es farà cap amunt a partir de ,6; tret del 4,6 i el 9,6, en què es tindrà en compte la trajectòria de l'alumne.

La qualificació final del curs serà la mitjana ponderada de les tres avaluacions amb els següents percentatges: 20% per a la primera avaluació; 30%, per a la segona i un 50% per a la tercera, sempre que la nota d'aquesta darrera sigui igual o superior a 5 i a la primera i segona les notes haguessin estat iguals o superiors a 3. En cas contrari, l'alumne haurà de fer la prova final de juny. Si l'alumne aprova aquest examen, la nota de l'avaluació ordinària s'obtindrà fent la mitjana aritmètica entre la nota d'aquesta prova i la resultant de la mitjana ponderada de les tres avaluacions, tenint

en compte, però, que si el resultat d'aquesta operació és inferior a 5, es mantindrà l'aprobat.

Recuperació d'avaluacions suspeses

No existeixen proves de recuperació específiques, ja que la utilització del sistema d'avaluació contínua suposa l'assoliment dels coneixements anteriors.

Si un alumne ha de presentar-se a les proves extraordinàries de setembre, haurà de lliurar a la professora els exercicis encomanats per a repàs per poder fer l'examen, a més dels treballs no lliurats durant el curs. En aquests casos, la nota de setembre serà la que obtingui a l'examen, però mai superior a 7.

Recuperació de pendents

- Si l'alumne cursa 2n de Grec, el seu rendiment durant aquest curs serà tingut en compte en l'avaluació del primer curs, de manera que, si els resultats de 2n són superiors a 5 durant les dues primeres avaluacions, serà qualificat positivament en l'assignatura de 1er sense necessitat de realitzar l'examen de pendents.
- Els alumnes de 2n curs que tinguin pendent el Llatí de 1er i no superin la nota de 5 o ja no el cursin, hauran de realitzar els exàmens següents:
- 1ª avaluació: examen sobre morfologia nominal (declinacions) i verbal (veu activa). Traducció corresponent.
- 2ª avaluació: examen sobre morfologia nominal (pronoms) i verbal (veu passiva). Oracions adjectives de relatiu. Traducció corresponent.
- 3ª avaluació: Morfologia nominal (graus de l'adjectiu) i verbal (verbs irregulars). Oracions d'infinitiu i participi. Examen de traducció d'un text curt amb qüestions de morfologia i sintaxi oracional.

Les avaluacions suspeses es consideraran recuperades sempre que la qualificació final sigui positiva.

IV. PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE LLATÍ I

ÍNDEX

1. Opció Metodològica.....	pàg. 33
2. Objectius generals.....	pàg. 35
3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge.....	pàg. 36
4. Distribució temporal dels continguts.....	pàg. 42
5. Metodologia i material didàctic.....	pàg. 46
6. Criteris de qualificació.....	pàg. 46

1. Opció metodològica

La matèria de Llatí en el batxillerat aporta les bases lingüístiques, històriques i culturals precises per entendre aspectes essencials de la civilització occidental, permet una reflexió profunda sobre la llengua catalana i castellana i contribueix eficaçment a l'aprenentatge de les llengües modernes d'origen romanç o d'altres influïdes pel llatí.

L'estudi de la llengua llatina en els seus aspectes fonològic, morfològic, sintàctic i lèxic té en si mateix un alt valor formatiu com a instrument d'estructuració mental per als alumnes que hagin optat per una primera especialització en el camp de les humanitats o de les ciències socials. La coincidència del seu estudi amb el de la llengua grega, alhora que convida a un tractament coordinat, permet comprendre l'estructura flexiva de les dues llengües clàssiques, tan riques en contingut i tan fecundes en la seva contribució a les llengües modernes.

La matèria de Llatí es desenvolupa en dos cursos, els continguts dels quals es distribueixen en quatre blocs anàlegs en el primer i segon curs: la llengua llatina, els textos llatins i la seva interpretació, el lèxic llatí i la seva evolució, Roma i el seu llegat. El desenvolupament progressiu de la matèria s'explicita en l'enunciat dels continguts i dels criteris d'avaluació de cada curs. Uns i altres fan possible l'adquisició de les capacitats que els objectius proposen. La distribució dels continguts en els quatre blocs abans citats, tot i que implica un tractament específic dels mateixos, exigeix a la vegada una comprensió connexionada que situï i expliqui els elements en un context coherent. La lectura comprensiva i el progressiu ensinistrament en les tècniques de traducció de textos llatins, originals o elaborats, de dificultat gradual, així com la retroversió de textos de les llengües utilitzades pels alumnes, serveixen per fixar les estructures lingüístiques bàsiques i suposen un valuós exercici d'anàlisi i síntesi aplicable a qualsevol altre aprenentatge. Per a la retroversió també es poden proporcionar textos l'original dels quals estigui en llatí i, un cop acabada la tasca, l'alumne pot comprovar la seva versió amb l'original de debò.

Per altra banda, la lectura de textos traduïts i originals constitueix un instrument privilegiat per posar els alumnes en contacte amb les mostres més notables de la civilització romana: la creació literària i la producció artística; la ciència i la tècnica; les

institucions polítiques, religioses i militars; la vida familiar, l'organització social i l'ordenació jurídica. La selecció de textos de gèneres i èpoques diverses atanyerà al criteri d'oferir una visió completa i equilibrada de la història i la societat romanes. La sistematització de totes aquestes dades extretes de diverses fonts documentals, incloses les que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació, i la seva comparació constant amb els que ofereixen les societats actuals permetran una valoració raonada de l'aportació de Roma a la conformació de l'àmbit cultural i polític europeu.

L'estudi del lèxic llatí i la seva evolució fonètica, morfològica i semàntica en les llengües romàniques, juntament amb l'observació de la persistència o la transformació en elles de les estructures sintàctiques llatines, permet apreciar les llengües en la seva dimensió diacrònica, com a entes vius en constant desenvolupament, i valorar l'ampli grup de les llengües romàniques parlades a Europa com el producte d'aquesta evolució fins al moment actual.

Els continguts proposats per a la matèria seran tractats a Llatí I i II. Correspon al primer l'assimilació de les estructures de la morfologia regular, els valors sintàctics més usuals, les nocions elementals d'evolució fonètica i els aspectes bàsics de la civilització romana, tot aplicant aquests coneixements a l'anàlisi i traducció de textos breus i senzills. Concerneix a Llatí II la consolidació dels continguts anteriors i la seva ampliació amb l'estudi de la morfologia irregular, els procediments de subordinació, les construccions sintàctiques pròpies de la llengua llatina, l'evolució del lèxic i el tractament d'aspectes específics del llegat romà, tot aplicant els procediments d'anàlisi i les tècniques de traducció a textos de major complexitat i distingint en ells les característiques del gènere literari al qual pertanyen. Tot això per tal d'assolir una millor comprensió del pensament i de la tradició clàssica i la valoració de la seva continuïtat en la nostra societat, llengua i cultura.

2. Objectius generals

L'ensenyament del Llatí en el batxillerat tindrà com a finalitat el desenvolupament de les següents capacitats:

1. Conèixer i utilitzar els fonaments de la fonologia, morfologia, sintaxi oracional i casual i també els principals procediments lèxics de la llengua llatina.
2. Traduir textos preferentment originals de dificultat progressiva i saber-los interpretar.
3. Reflexionar sobre els elements substancials que conformen les llengües i reconèixer components significatius de la flexió nominal, pronominal i verbal llatina en les llengües modernes derivades del llatí o influïdes per aquest. Saber aplicar aquesta reflexió a qualsevol llengua coneguda.
4. Analitzar textos llatins diversos, originals, adaptats i traduïts, mitjançant una lectura comprensiva i distingir les seves característiques essencials i el gènere literari al qual pertanyen.
5. Reconèixer elements de la llengua llatina que han evolucionat o que romanen en les nostres llengües i apreciar-los com a clau per a la seva interpretació.
6. Cercar informació sobre aspectes rellevants de la civilització romana, tot indagant en documents i en fonts variades, analitzar-los críticament i constatar la seva presència al llarg de la història.
7. Identificar i valorar les principals aportacions de la civilització romana en el nostre entorn, tant en l'entorn immediat de la comunitat autònoma com a nivell europeu, i apreciar la llengua llatina com a instrument transmissor de cultura.
8. Valorar la contribució del món romà en la seva qualitat de sistema integrador de diferents corrents de pensament i actituds ètiques i estètiques que conformen l'àmbit cultural europeu.

3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge

BLOC 1. EL LLATÍ, ORIGEN DE LES LLENGÜES ROMÀNIQUES
Continguts
Marc geogràfic de la llengua. Indoeuropeu. Llengües d'Espanya: llengües romàniques i no romàniques. Pervivència d'elements lingüístics llatins: termes patrimonials i cultismes. Identificació de lexemes, sufixos i prefixos llatins utilitzats en la llengua pròpia.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables
1. Conèixer i localitzar en mapes el marc geogràfic de la llengua llatina i de les llengües romàniques d'Europa. <i>1.1. Localitza en un mapa el marc geogràfic i l'expansió de la llengua llatina, en delimita els àmbits d'influència i ubica amb precisió punts geogràfics, ciutats o restes arqueològiques conegudes per la seva rellevància històrica.</i> 2. Conèixer els orígens de les llengües parlades a Espanya, classificar-les i localitzar-les en un mapa. <i>2.1. Identifica les llengües parlades a Espanya, diferencia per l'origen les romàniques de les no romàniques i delimita en un mapa les zones en què s'utilitzen.</i> 3. Establir mitjançant mecanismes d'inferència les relacions existents entre determinats ètims llatins i els seus derivats en llengües romàniques. <i>3.1. Dedueix el significat de les paraules de les llengües d'Espanya a partir dels ètims llatins.</i> 4. Conèixer i distingir termes patrimonials i cultismes. <i>4.1. Explica i il·lustra amb exemples la diferència entre paraula patrimonial i cultisme.</i> <i>4.2. Coneix exemples de termes llatins que han donat lloc tant a una paraula patrimonial com a un cultisme i assenjala les diferències d'ús i significat que hi ha entre ells.</i> 5. Conèixer, identificar i distingir els diferents formants de les paraules. <i>5.1. Identifica i distingeix en paraules proposades els formants, assenjala i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en què es trobin presents.</i>
BLOC 2. SISTEMA DE LA LLENGUA LLATINA: ELEMENTS BÀSICS
Continguts
Diferents sistemes d'escriptura: els orígens de l'escriptura. Orígens de l'alfabet llatí. Pronunciació.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables
1. Conèixer diferents sistemes d'escriptura i distingir-los de l'alfabet.

- 1.1. *Reconeix diferents tipus d'escriptura, els classifica segons la seva natura i funció i descriu els trets que en distingeixen uns dels altres.*
2. *Conèixer l'origen de l'alfabet en les llengües modernes.*
 - 2.1. *Explica l'origen de l'alfabet llatí i explica l'evolució i adaptació dels signes de l'alfabet grec.*
 - 2.2. *Explica l'origen de l'alfabet de diferents llengües a partir de l'alfabet llatí, n'explica l'evolució i assenjala les adaptacions que es produeixen a cadascuna.*
3. *Conèixer els diferents tipus de pronunciació del llatí.*
 - 3.1. *Llegeix amb la pronunciació i accentuació correctes textos llatins i identifica i reproduïx exemples de diferents tipus de pronunciació.*

BLOC 3. MORFOLOGIA

Continguts

Formants de les paraules.
 Tipus de paraules: variables i invariables.
 Concepte de *declinació*: les declinacions.
 Flexió de substantius, adjectius, pronoms i verbs.
 Verbs: formes personals i no personals del verb.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. *Conèixer, identificar i distingir els diferents formants de les paraules.*
 - 1.1. *Identifica i distingeix en paraules proposades els formants, assenjala i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en què es trobin presents.*
2. *Distingir els diferents tipus de paraules a partir del seu enunciat.*
 - 2.1. *Identifica pel seu enunciat diferents tipus de paraules llatines, en diferencia unes de les altres i les classifica segons la categoria i la declinació.*
3. *Comprendre el concepte de declinació / flexió verbal.*
 - 3.1. *Declina o conjuga de forma correcta paraules proposades segons la categoria, explica i il·lustra amb exemples les característiques que diferencien els conceptes de conjugació i declinació.*
 - 3.2. *Enuncia correctament diversos tipus de paraules llatines, els distingeix per l'enunciat i els classifica segons la categoria i la declinació.*
4. *Conèixer les declinacions, enquadrar les paraules dins la seva declinació i declinar-les correctament.*
 - 4.1. *Declina paraules i sintagmes amb concordança, aplica correctament per a cada paraula el paradigma de flexió corresponent.*
5. *Conjugar correctament les formes verbals estudiades.*
 - 5.1. *Classifica verbs segons la conjugació basant-se en l'enunciat i descriu els trets pels quals es reconeixen els diferents models de flexió verbal.*
 - 5.2. *Explica l'enunciat dels verbs de paradigmes regulars i identifica les formes emprades per formar-lo.*
 - 5.3. *Explica l'ús dels temes verbals llatins i identifica correctament les formes*

derivades de cadascun.

5.4. Conjuga els temps verbals més freqüents en veu activa i passiva aplicant correctament els paradigmes corresponents.

5.5. Distingeix formes personals i no personals dels verbs, explica els trets que permeten identificar-les i defineix criteris per classificar-les.

5.6. Tradueix al català o al castellà diferents formes verbals llatines i en compara l'ús en ambdues llengües.

5.7. Canvia de veu formes verbals identificant i emprant amb seguretat els formants que expressen aquest accident verbal.

6. Identificar i relacionar elements morfològics de la llengua llatina que permetin l'anàlisi i traducció de textos senzills.

6.1. Identifica i relaciona elements morfològics de la llengua llatina per analitzar i traduir textos senzills.

BLOC 4. SINTAXI

Continguts

Casos llatins.

Concordança.

Elements de l'oració.

Oració simple: oracions atributives i predicatives.

Oracions compostes.

Construccions d'infinitiu i participi.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge evaluables

1. Entendre i analitzar les funcions de les paraules a l'oració.

1.1. Analitza morfològicament i sintàcticament frases i textos de dificultat graduada, identifica correctament les categories gramaticals a què pertanyen les diferents paraules i explica les funcions que tenen en el context.

2. Conèixer els noms dels casos llatins, identificar les funcions que tenen en l'oració i saber traduir els casos a la llengua materna de forma adequada.

2.1. Enumera correctament els noms dels casos que existeixen en la flexió nominal llatina, explica les funcions que tenen dins l'oració i il·lustra amb exemples la forma correcta de traduir-los.

3. Reconèixer i classificar els tipus d'oració simple.

3.1. Compara i classifica diferents tipus d'oracions simples i n'identifica i explica en cada cas les característiques.

4. Distingir les oracions simples de les compostes.

4.1. Compara i classifica diferents tipus d'oracions compostes, les diferencia amb precisió de les oracions simples i n'explica en cada cas les característiques.

5. Conèixer les funcions de les formes no personals, infinitiu i participi, en les oracions.

5.1. Identifica les diferents funcions que exerceixen les formes no personals, infinitiu i participi, dins l'oració i en compara diferents exemples d'ús.

6. Identificar, distingir i traduir correctament les construccions d'infinitiu i participi més freqüents.

6.1. Reconeix, analitza i tradueix de forma correcta les construccions d'infinitiu i participi més freqüents i les relaciona amb construccions similars existents en altres llengües que coneix.

7. Identificar i relacionar elements sintàctics de la llengua llatina que permetin l'anàlisi i la traducció de textos senzills.

7.1. Identifica en l'anàlisi de frases i textos de dificultat graduada elements sintàctics propis de la llengua llatina i els relaciona amb els equivalents en català o en castellà per fer-ne la traducció.

BLOC 5. ROMA: HISTÒRIA, CULTURA, ART I CIVILITZACIÓ

Continguts

Períodes de la història de Roma.

Hispania i les Illes Balears en el món romà.

Organització política i social de Roma.

Mitologia i religió.

Art romà.

Obres públiques i urbanisme.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer els fets històrics dels períodes de la història de Roma, enquadrar-los en el període corresponent i elaborar eixos cronològics.

1.1. Descriu el marc històric en el qual sorgeix i es desenvolupa la civilització romana, n'assenyala els diferents períodes i identifica a cadascun les connexions més importants que presenta amb altres civilitzacions.

1.2. Distingeix les diferents etapes de la història de Roma, n'explica els trets essencials i les circumstàncies que intervenen en el pas d'unes a les altres.

1.3. Sap emmarcar determinats fets històrics en la civilització i el període històric corresponent, els posa en context i els relaciona amb altres circumstàncies contemporànies.

1.4. Pot elaborar eixos cronològics en què es representen fites històriques rellevants consultant o no diferents fonts d'informació.

1.5. Descriu les principals fites històriques i els aspectes més significatius de la civilització llatina i n'analitza la influència en el desenvolupament històric posterior.

1.6. Explica la romanització d'Hispania, en descriu les causes i en delimita les diferents fases.

1.7. Enumera, explica i il·lustra amb exemples els aspectes fonamentals que caracteritzen el procés de romanització d'Hispania i n'assenyala la influència en la història posterior del nostre país.

2. Conèixer els fets més importants pel que fa a la romanització d'Hispania i de les Illes Balears.

3. Conèixer l'organització política i social de Roma.

3.1. *Describeu i compara les formes successives d'organització del sistema polític romà.*

3.2. *Describeu l'organització de la societat romana, explica les característiques de les diferents classes socials i els papers assignats a cadascuna, relaciona aquests aspectes amb els valors cívics existents en aquella època i els compara amb els actuals.*

4. Conèixer els principals déus de la mitologia.

4.1. *Identifica els principals déus i herois de la mitologia grecolatina, n'assenyala els trets característics, els atributs i l'àmbit d'influència, n'explica la genealogia i estableix relacions entre els diferents déus.*

5. Conèixer els déus, mites i herois llatins i establir semblances i diferències entre els mites i herois antics i els actuals.

5.1. *Identifica dins l'imaginari mític déus, semidéus i herois i explica els principals aspectes que en diferencien uns dels altres.*

5.2. *Reconeix i il·lustra amb exemples la pervivència d'allò mític i la figura de l'heroi en la nostra cultura, analitza la influència de la tradició clàssica en aquest fenomen, assenyala les semblances i diferències principals que s'observen entre ambdós tractaments i les associa a altres trets culturals propis de cada època.*

5.3. *Assenyala semblances i diferències entre els mites de l'antiguitat clàssica i els que pertanyen a altres cultures i en compara el tractament en la literatura o en la tradició religiosa.*

6. Conèixer i comparar les característiques de la religiositat i religió llatines amb les actuals.

6.1. *Distingeix la religió oficial de Roma dels cultes privats i explica els trets que en són propis.*

7. Conèixer les característiques fonamentals de l'art romà i descriure'n algunes de les manifestacions més importants.

7.1. *Describeu les principals manifestacions escultòriques i pictòriques de l'art romà i n'identifica, a partir d'elements concrets, l'estil i la cronologia aproximada.*

8. Identificar els trets més destacats dels edificis públics i de l'urbanisme romà i assenyalar-ne la presència dins el patrimoni històric del nostre país.

8.1. *Describeu les característiques, els principals elements i la funció de les grans obres públiques romanes i n'explica i il·lustra amb exemples la importància per al desenvolupament de l'Imperi i la influència en models urbanístics posteriors.*

8.2. *Localitza en un mapa els principals exemples d'edificis públics romans que formen part del patrimoni espanyol i n'identifica a partir d'elements concrets l'estil i la cronologia aproximada.*

BLOC 6. TEXTOS

Continguts

Iniciació a les tècniques de traducció, retroversió i comentari de textos.

Anàlisi morfològica i sintàctica.

<p>Comparació d'estructures llatines amb les de la llengua pròpia. Lectura comprensiva de textos clàssics originals en llatí o traduïts. Lectura comparada i comentari de textos en llengua llatina i en la llengua pròpia.</p>
<p>Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge valuables</p>
<p>1. Conèixer i aplicar els coneixements fonològics, morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua llatina per interpretar i traduir textos de dificultat progressiva.</p> <p><i>1.1. Empra correctament l'anàlisi morfològica i sintàctica de textos de dificultat graduada per fer-ne la traducció o retroversió correctament.</i></p> <p><i>1.2. Empra mecanismes d'inferència per comprendre textos de forma global.</i></p> <p><i>1.3. Empra correctament el diccionari per localitzar el significat de paraules que impliquin dificultats i identifica entre les diverses accepcions el sentit més adient per traduir el text.</i></p> <p>2. Dur a terme mitjançant una lectura comprensiva anàlisis i comentaris del contingut i l'estructura de textos clàssics originals en llatí o traduïts.</p> <p><i>2.1. Fa comentaris sobre les principals característiques dels textos seleccionats i sobre els aspectes culturals que hi són presents i hi aplica els coneixements adquirits prèviament en aquesta assignatura o en d'altres.</i></p> <p><i>2.2. Elabora mapes conceptuals i estructurals dels textos proposats, en localitza el tema principal i en distingeix les parts.</i></p>
<p>BLOC 7. LÈXIC</p>
<p>Continguts</p>
<p>Vocabulari llatí bàsic: lèxic transparent, paraules de major freqüència i principals prefixos i sufixos.</p> <p>Nocions bàsiques d'evolució fonètica, morfològica i semàntica del llatí a les llengües romàniques. Paraules patrimonials i cultismes.</p> <p>Llatinismes més freqüents del vocabulari comú i del lèxic especialitzat.</p> <p>Expressions llatines incorporades a la llengua col·loquial i a la literària.</p>
<p>Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge valuables</p>
<p>1. Conèixer, identificar i traduir el lèxic llatí transparent, les paraules de major freqüència i els principals prefixos i sufixos.</p> <p><i>1.1. Dedueix el significat de les paraules llatines no estudiades a partir del context o de paraules de la seva llengua o d'altres llengües que coneix.</i></p> <p><i>1.2. Identifica i explica termes transparents, les paraules de major freqüència, els principals prefixos i sufixos i els tradueix correctament a la seva llengua.</i></p> <p>2. Identificar i explicar els elements lèxics llatins que romanen en les llengües dels alumnes.</p> <p><i>2.1. Identifica l'etimologia de paraules del lèxic comú en la llengua pròpia i n'explica el significat a partir d'aquesta etimologia.</i></p> <p><i>2.2. Comprèn el significat dels principals llatinismes i de les expressions llatines que s'han incorporat a la llengua parlada.</i></p> <p><i>2.3. Duu a terme evolucions de termes llatins a diferents llengües romàniques</i></p>

aplicant les regles fonètiques d'evolució.

2.4. Relaciona diferents paraules de la mateixa família etimològica o semàntica.

4. Distribució temporal dels continguts

La temporalització de les unitats serà dinàmica i amb una durada variable segons les necessitats de l'assignatura en relació, principalment, amb la prova d'accés a la Universitat que l'alumnat haurà de fer l'any següent. La importància de treballar els elements procedimentals i metodològics propis de l'assignatura i la necessitat de preparar als alumnes per a la prova de selectivitat impossibiliten que es tractin amb profunditat totes les unitats programades. Així, doncs, es farà especial incís en fer una caracterització general de cada període i en treballar amb èmfasi aquells que entren a les proves de selectivitat.

Partint de la base que el curs escolar dura aproximadament trenta-tres setmanes i que, a raó de quatre sessions setmanals, en disposam d'un total d'unes cent-trenta, hem preparat dotze unitats didàctiques per tractar tots els continguts que hem detallat més amunt. Orientativament, la distribució temporal per trimestres serà la següent:

Primera avaluació.

- **Unitat 1**

- 1.1. Els orígens del llatí. L'indoeuropeu.
- 1.2. El llatí i les llengües romàniques.
- 1.3. Les modalitats del llatí.
- 1.4. L'alfabet llatí i la seva pronúncia. Accentuació.
- 1.5. El llatí com a llengua flexiva.
- 1.6. Valors dels casos.
- 1.7. La 1ª declinació.
- 1.8. L'ordre de les paraules en llatí.

- **Unitat 2.**

- 2.1. La fundació de Roma. La Monarquia.
- 2.2. La conjugació llatina. El present d'indicatiu.
- 2.3. Els pronoms personals (subjecte).
- 2.4. Consells per analitzar i traduir. Ús del diccionari.
- 2.5. Etimologia: mots patrimonials i cultismes.
- 2.6. Antropònims d'origen llatí.

- **Unitat 3.**

- 3.1. La República.
- 3.2. La 2ª declinació.
- 3.3. Els adjectius de tres terminacions.
- 3.4. Els pronoms possessius.
- 3.5. La concordança.
- 3.6. Prefixos d'origen llatí.

- **Unitat 4.**

- 4.1. L'Imperi.
- 4.2. L'imperfet d'indicatiu.
- 4.3. El futur imperfect d'indicatiu.
- 4.4. La 3ª declinació.
- 4.5. Principals radicals llatins.

Segona avaluació.

- **Unitat 5.**

- 5.1. La ciutat romana.
- 5.2. Els numerals.
- 5.3. Els adjectius de la 3ª declinació.
- 5.4. Temes de perfet.
- 5.5. Llatinismes.

- **Unitat 6.**
 - 6.1. Edificis de lleure.
 - 6.2. Els pronoms demostratius.
 - 6.3. La 4ª declinació.
 - 6.4. La 5ª declinació.
 - 6.5. Llatinismes.

- **Unitat 7.**
 - 7.1. La casa romana.
 - 7.2. Paradigma dels pronoms personals.
 - 7.3. El pronom reflexiu.
 - 7.4. Els pronoms anafòrics.
 - 7.5. Llatinismes.

- **Unitat 8.**
 - 8.1. Els àpats i els aliments dels romans.
 - 8.2. Els pronoms relatius.
 - 8.3. Les oracions subordinades de relatiu o adjectives.
 - 8.4. Les principals preposicions. Adverbis.
 - 8.5. Els complements de lloc.
 - 8.6. Llatinismes.

Tercera avaluació.

- **Unitat 9.**
 - 9.1. La moda a Roma: vestit, calçat, complements i pentinats.
 - 9.2. Els graus de l'adjectiu.
 - 9.3. Oracions comparatives i superlatives.
 - 9.4. Llatinismes.

- **Unitat 10.**

- 10. 1. L'educació a Roma.
- 10. 2. La veu passiva.
- 10. 3. Les oracions passives.
- 10. 4. Verbs deponents.
- 10. 5. Aprofundiment en els valors de l'acusatiu.
- 10. 6. Llatinismes.

- **Unitat 11.**
 - 11. 1. El matrimoni a Roma.
 - 11. 2. Morfologia del participi.
 - 11. 3. Sintaxis del participi: construccions de participi concertat i absolut.
 - 11. 4. Els verbs compostos de sum.
 - 11. 5. Llatinismes.

- **Unitat 12.**
 - 12. 1. La romanització de la Península Ibèrica i de les Illes Balears.
 - 12. 2. Morfologia de l'infinitiu.
 - 12. 3. Sintaxis de l'infinitiu: infinitiu concertat i no concertat.
 - 12. 4. El mode subjuntiu.
 - 12. 5. *Les Metamorfosis* d'Ovidi.

5. Metodologia i material didàctic

L'alumnat coneixerà des del principi quin és el tema que estudiarà i com serà avaluat.

La metodologia que utilitzarem es basa en els coneixements previs de l'alumne i l'assoliment de nous continguts, tractarem d'esbrinar quant sap sobre un determinat tema i si té errors greus que puguin interferir amb els nous conceptes. Presentarem després els continguts de llegua o cultura de manera ordenada i sistemàtica, insistint en allò més important i acabarem demanant a l'alumnat que resolgui tot una sèrie d'exercicis orals o escrits per facilitar la memorització del tema i la deducció per part seva de normes i conceptes gramaticals. Aquest exercicis es faran tant dins l'hora de classe com a ca seva, en paper, i seran corregits al dia següents a la pissarra o al quadern de l'alumne. El fet que la majoria de l'alumnat hagi fet Llatí a 4rt d'ESO facilita molt el control d'allò que han de conèixer els alumnes.

Fomentarem l'aprenentatge autònom mitjançant la traducció i l'aplicació de les normes adients; així mateix, fomentarem també la memorització dels nous conceptes no tant com un fi, sinó com un mitjà per assolir els coneixements necessaris.

Als treballs d'investigació, es procurarà que l'alumne es plantegi un pla de treball i que sigui capaç de desenvolupar-lo i d'extreure conclusions.

Pel que fa al material didàctic, a l'assignatura Llatí I no es farà servir el llibre de text. La professora proporcionarà tot el material als alumnes. A més, s'utilitzaran materials diversos, com diccionaris bilingües de llatí, presentacions, pel·lícules i jocs de llengua.

Es faran servir les noves tecnologies recomanant pàgines webs.

L'alumnat haurà d'adquirir un diccionari bilingüe per a ús individual.

6. Criteris de qualificacions

La nota final de cada avaluació s'obtindrà de la manera següent:

70 % obtingut de la mitjana dels exàmens de cada avaluació (dos o tres en total)

20 % obtingut de la mitjana del control de vocabulari, l'exposició oral, les proves de llengua i el treball de lectura (si escau).

10% obtingut de la feina diària de classe. Per tal que s'acostumi a traduir oracions o textos des de bon començament, l'alumne serà penalitzat amb un punt menys a l'avaluació per cada tres dies sense fer la feina,. Les penalitzacions no seran acumulables entre diferents avaluacions.

Tenint en compte que les qualificacions a Batxillerat han de ser nombres sencers, l'arrodoniment es farà cap amunt a partir de ,7; tret del 4,7 i el 9,7, en què es tindrà en compte la trajectòria de l'alumne.

La qualificació final del curs serà la mitjana ponderada de les tres avaluacions amb els següents percentatges: 15% per a la primera avaluació; 25%, per a la segona i un 60% per a la tercera, sempre que la nota d'aquesta darrera sigui igual o superior a 5 i a la primera i segona les notes haguessin estat iguals o superiors a 3. En cas contrari, l'alumne haurà de fer la prova final de juny. Si l'alumne aprova aquest examen, la nota de l'avaluació ordinària s'obtindrà fent la mitjana aritmètica entre la nota d'aquesta prova i la resultant de la mitjana ponderada de les tres avaluacions, tenint en compte, però, que si el resultat d'aquesta operació és inferior a 5, es mantindrà l'aprovat.

Recuperació d'avaluacions suspeses

No existeixen proves de recuperació específiques, ja que la utilització del sistema d'avaluació contínua suposa l'assoliment dels coneixements anteriors.

Si un alumne ha de presentar-se a les proves extraordinàries de setembre, haurà de lliurar a la professora els exercicis encomanats per a repàs per poder fer l'examen, a més dels treballs no lliurats durant el curs. En aquests casos, la nota de setembre serà la que obtingui a l'examen, però mai superior a 7.

V. PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE LLATÍ II

ÍNDEX

1.	Opció metodològica.....	pàg. 49
2.	Objectius generals.....	pàg. 50
3.	Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge.....	pàg. 51
4.	Distribució temporal dels continguts.....	pàg. 55
5.	Metodologia i material didàctic.....	pàg. 58
6.	Criteris de qualificació.....	pàg. 58

1. Opció metodològica

A través de l'estudi de la llengua llatina es pretén mantenir uns valors d'una cultura notable que ha influït de manera evident en la història d'occident. Independentment del valor cultural, hi ha una raó lingüística encara més poderosa: la possibilitat de reflexionar sobre els elements estructurals de les llengües per assolir un coneixement elemental dels elements morfològics, fonètics i lèxics, la qual cosa hauria de permetre millorar l'aprenentatge i l'ús de la llengua. Mitjançant l'accés als textos originals, que seran presentats de manera gradual i adequada, l'alumnat podrà descobrir els múltiples indicis d'una cultura que encara perdura.

Efectivament no es tracta només que l'alumne aprengui grec i llatí, sinó que d'aquesta manera sigui més conscient de les arrels històriques de la pròpia llengua i cultura. L'aprenentatge del grec i del llatí en el batxillerat contribueix com a mínim en tres vessants: per una banda ajuda a desenvolupar el raonament lògic de l'alumnat: el grec i el llatí, llengües indoeuropees, com quasi totes les europees, permeten trobar paral·lelismes entre la llengua materna de l'alumne i la llengua estrangera estudiada al centre. Per una altra banda l'estudi de la llengua mitjançant textos escrits facilita l'assoliment d'unes estructures lingüístiques pròpies del llenguatge escrit, sovint deixades de banda en els cicles educatius anteriors, més centrats a assolir el domini oral de la llengua materna. Finalment cal recordar que la civilització d'Occident descansa sobre tres pilars bàsics culturals: Atenes, Roma i Jerusalem. No ens preocuparem gaire de Jerusalem, però les dues primeres cultures forjaren amb els seus coneixements la nostra òrbita mental en les ciències i la cultura; una com a innovadora, l'altra com a transmissora. El concepte de cultura i educacions occidentals es basen en la παιδεία i la φιlanθρωπία gregues i en l'humanitas llatina. L'estudi del grec i del llatí permet a l'alumne de reconèixer per a una banda la seva cultura com a part integrant d'un sistema molt més ample i, per una altra banda, li facilitarà una comprensió més profunda de les nostres arrels.

Tot i que es presentin els nuclis temàtics perfectament diferenciats, això no vol dir que s'hagin de desenvolupar separatament, sinó que es considera imprescindible la

interconnexió contínua de tots en una pràctica docent que globalitzi els diversos sabers i que tengui com a fil conductor la interpretació de textos ajustats, en la mesura possible, al nivell de coneixements de llengua del moment i als temes de cultura indicats per a aquest curs. Com que és molt difícil que els textos traduïts dins l'aula serveixin de manera completa de fil conductor, per tal d'explicar els temes culturals que es proposen serà necessari acudir amb freqüència a lectures complementàries de traduccions fiables de textos seleccionats convenientment.

2. Objectius generals

L'alumne en acabar el curs de segon de batxillerat de llatí haurà de ser capaç de:

- Conèixer i utilitzar els aspectes morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua llatina, aprofundint en la interpretació i traducció de textos senzills
- Reflexionar sobre els elements substancials que conformen les llengües i relacionar els components significatius de la llengua llatina (flexió nominal, pronominal i verbal) amb les llengües modernes derivades del llatí o influïdes per aquest, en especial la llengua de l'alumnat
- Analitzar textos llatins diversos, originals, adaptats o traduïts, mitjançant una lectura comprensiva, i distingir les seves característiques essencials i el gènere literari al qual pertanyen
- Ordenar els conceptes lingüístics propis i establir relacions entre àmbits lingüístics diversos que desenvolupen les estructures lògiques de l'alumnat, per tal de millorar la seva comprensió i expressió oral i escrita
- Identificar les principals realitzacions històriques, sociopolítiques, literàries i culturals del poble romà, i assenyalar-ne la repercussió en la història d'Occident i en especial de les illes Balears
- Obtenir informació a partir de l'estudi de fonts literàries i de tota mena, relacionades amb la cultura clàssica per tal d'extreure'n conclusions
- Adonar-se que la llengua llatina i la cultura clàssica han perllongat la seva influència en el temps i han esdevingut un model imitable per a generacions posteriors

- Valorar el coneixement del món romà com una de les claus per interpretar els esdeveniments històrics posteriors
- Valorar positivament l'esperit eclèctic i pragmàtic romà com a element integrador de diferents corrents de pensament i productor de fets bàsics per a la història d'Occident
- Desenvolupar el sentiment de pertinença a la unitat política, social i cultural que és Europa, la base de la qual es troba en el món clàssic, amb actituds de tolerància i de respecte cap als seus diversos pobles i cap als d'altres zones del món

3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge

BLOC 1. EL LLATÍ, ORIGEN DE LES LLENGÜES ROMÀNIQUES
Continguts
Pervivència dels elements lingüístics llatins en les llengües modernes: termes patrimonials, cultismes i neologismes. Identificació de lexemes, sufixos i prefixos llatins usats en la llengua pròpia. Anàlisi dels processos d'evolució des del llatí a les llengües romàniques.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Conèixer i distingir termes patrimonials i cultismes. <i>1.1. Reconeix i diferencia a partir de l'ètim llatí termes patrimonials i cultismes i explica les diferents evolucions que es produeixen en un cas i l'altre.</i> <i>1.2. Dedueix i explica el significat de les paraules de les llengües d'Espanya a partir dels ètims llatins dels quals procedeixen.</i> 2. Reconèixer la presència de llatinismes en el llenguatge científic i en la parla culta i deduir-ne el significat a partir dels termes llatins corresponents. <i>2.1. Reconeix i explica el significat dels hel·lenismes i llatinismes més freqüents utilitzats en el lèxic de les llengües parlades a Espanya i n'explica el significat a partir del terme d'origen.</i> 3. Conèixer les regles d'evolució fonètica del llatí i aplicar-les a l'evolució de les paraules llatines. <i>3.1. Explica el procés d'evolució de termes llatins a les llengües romàniques, assenyalant canvis fonètics comuns a diferents llengües de la mateixa família i ho il·lustra amb exemples.</i> <i>3.2. Duu a terme evolucions de termes llatins al català o al castellà aplicant i explicant les regles fonètiques d'evolució.</i>
BLOC 2. MORFOLOGIA
Continguts

<p>Nominal: Formes menys habituals i irregulars. Conjugació: Verbs irregulars i defectius. Formes nominals del verb: supí, gerundi i gerundiu. La conjugació perifràstica.</p>
<p>Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Conèixer les categories gramaticals. <i>1.1. Anomena i descriu les categories gramaticals i assenyalas els trets que les distingeixen.</i> 2. Conèixer, identificar i distingir els formants de les paraules. <i>2.1. Identifica i distingeix en paraules proposades els formants, n'assenyala i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en què es trobin presents.</i> 3. Fer l'anàlisi morfològica de les paraules d'un text clàssic i enunciar-les. <i>3.1. Analitza morfològicament paraules presents en un text clàssic, n'identifica correctament els formants i n'assenyala l'enunciat.</i> 4. Identificar totes les formes nominals i pronominals. <i>4.1. Identifica amb seguretat i amb l'ajut del diccionari tot tipus de formes verbals, les conjuga i n'assenyala l'equivalent en català o en castellà.</i> 5. Identificar, conjugar, traduir i efectuar la retroversió de totes les formes verbals. <i>5.1. Aplica els coneixements de morfologia verbal i nominal llatina per fer traduccions i retroversions.</i></p>
<p>BLOC 3. SINTAXI</p>
<p>Continguts</p>
<p>Estudi detallat de la sintaxi nominal i pronominal. Oració composta. Tipus d'oracions i construccions sintàctiques. Construccions de gerundi, gerundiu i supí.</p>
<p>Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques llatines. <i>1.1. Reconeix, diferencia i classifica els tipus d'oracions i les construccions sintàctiques llatines i les relaciona amb construccions anàlogues existents en altres llengües conegudes.</i> 2. Conèixer les funcions de les formes no personals del verb: participi, infinitiu, gerundi, gerundiu i supí. <i>2.1. Identifica les formes no personals del verb en frases i textos, les tradueix correctament i explica les funcions que exerceixen.</i> 3. Relacionar i aplicar els coneixements sobre els elements i les construccions sintàctiques en interpretar i traduir de textos clàssics. <i>3.1. Identifica en l'anàlisi de frases i textos de dificultat graduada elements sintàctics propis de la llengua llatina i els relaciona per traduir-los amb els equivalents en català o en castellà.</i></p>
<p>BLOC 4. LITERATURA ROMANA</p>
<p>Continguts</p>
<p>Gèneres literaris. Èpica.</p>

<p>Historiografia. Lírica. Oratòria. Comèdia llatina. Faula.</p>
<p>Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Conèixer les característiques dels gèneres literaris llatins, els autors, les obres més representatives i les influències en la literatura posterior. <i>1.1. Descriu les característiques essencials dels gèneres literaris llatins i n'identifica i assenjala la presència en els textos proposats.</i></p> <p>2. Conèixer les fites essencials de la literatura llatina com a base literària per a la literatura i la cultura europea i occidental. <i>2.1 Elabora eixos cronològics i hi situa autors, obres i altres aspectes relacionats amb la literatura llatina.</i> <i>2.2. Anomena autors representatius de la literatura llatina, els emmarca en el seu context cultural i en cita i explica les obres més conegudes.</i></p> <p>3. Analitzar, interpretar i situar en el temps textos mitjançant la lectura comprensiva, i distingir gènere, època, característiques i estructura si l'extensió del passatge ho permet. <i>3.1. Fa comentaris de textos llatins i els situa en el temps, n'explica l'estructura i, si l'extensió del passatge ho permet, les característiques essencials i identifica el gènere al qual pertanyen.</i></p> <p>4. Establir relacions i paral·lelismes entre la literatura clàssica i la posterior. <i>4.1. Analitza l'ús diferent que se n'ha fet. Explora la pervivència dels gèneres i temes literaris de la tradició llatina a través d'exemples de la literatura contemporània.</i> <i>4.2. Reconeix a través de motius, temes o personatges la influència de la tradició grecollatina en textos d'autors contemporanis; els empra per comprendre i explicar la pervivència dels gèneres i dels temes procedents de la cultura grecollatina, i en descriu els aspectes essencials i els diferents tractaments que reben.</i></p>
<p>BLOC 5. TEXTOS</p>
<p>Continguts</p>
<p>Traducció i interpretació de textos clàssics. Comentari i anàlisi històrica, lingüística i literària de textos clàssics originals. Coneixement del context social, cultural i històric dels textos traduïts. Identificació de les característiques formals dels textos.</p>
<p>Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables</p>
<p>1. Fer la traducció, interpretació i comentaris lingüístics, històrics i literaris de textos d'autors llatins. <i>1.1. Utilitza adequadament l'anàlisi morfològica i sintàctica de textos clàssics per traduir-los correctament.</i> <i>1.2. Aplica els coneixements adquirits per fer comentaris lingüístics, històrics i literaris de textos.</i></p> <p>2. Utilitzar el diccionari i cercar el terme més adient en la llengua pròpia per traduir el text. <i>2.1. Utilitza amb seguretat i autonomia el diccionari per traduir textos i identifica en cada cas el terme més adequat en la llengua pròpia en funció del context i de l'estil utilitzat per</i></p>

l'autor.

3. Identificar les característiques formals dels textos.

3.1. Reconeix i explica a partir d'elements formals el gènere i el propòsit del text.

4. Conèixer el context social, cultural i històric dels textos traduïts.

4.1. Identifica el context social, cultural i històric dels textos proposats a partir de les referències extretes dels propis textos i les associa amb coneixements adquirits prèviament.

BLOC 6. LÈXIC

Continguts

Ampliació de vocabulari llatí bàsic: lèxic literari i filosòfic.

Evolució fonètica, morfològica i semàntica del llatí a les llengües romàniques. Paraules patrimonials i cultismes.

Expressions llatines incorporades a la llengua col·loquial i a la literària.

Etimologia i origen de les paraules de la seva llengua.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer, identificar i traduir termes llatins pertanyents al vocabulari especialitzat: lèxic literari i filosòfic.

1.1 Identifica i explica termes del lèxic literari i filosòfic i els tradueix correctament a la seva llengua.

1.2 Dedueix el significat de paraules i expressions llatines no estudiades des del context o de paraules o expressions de la seva llengua o d'altres llengües conegudes.

2. Reconèixer els elements lèxics llatins que romanen en les llengües dels alumnes.

2.1. Identifica l'etimologia i coneix el significat de paraules del lèxic comú i especialitzat de la llengua pròpia.

2.2. Comprèn i explica correctament el significat de llatinismes i expressions llatines que s'han incorporat a diferents camps semàntics de la llengua parlada o que han sobreviscut en el llenguatge jurídic, filosòfic, tècnic, religiós, mèdic i científic.

3. Conèixer les regles d'evolució fonètica del llatí i aplicar-les per fer l'evolució de les paraules llatines.

3.1. Fa evolucions de termes llatins a diferents llengües romàniques aplicant les regles fonètiques d'evolució.

4. Distribució temporal dels continguts

La temporalització de les unitats serà dinàmica i amb una durada variable segons les necessitats de l'assignatura en relació, principalment, amb la prova d'accés a la Universitat que l'alumnat haurà de fer l'any següent. La importància de treballar els elements procedimentals i metodològics propis de l'assignatura i la necessitat de preparar als alumnes per a la prova de selectivitat impossibiliten que es tractin amb profunditat totes les unitats programades. Així, doncs, es farà especial incís en fer una caracterització general de cada període i en treballar amb èmfasi aquells que entren a les proves de selectivitat.

Partint de la base que el curs escolar dura aproximadament trenta-tres setmanes i que, a raó de quatre sessions setmanals, en disposam d'un total d'unes cent-trenta, hem preparat dotze unitats didàctiques per tractar tots els continguts que hem detallat més amunt. Orientativament, la distribució temporal per trimestres serà la següent:

Primera avaluació.

- **Unitat 1.**
 - 1.1. Literatura: poesia èpica. Virgili, l'Eneida
 - 1.2. Repàs de la gramàtica assolida al primer curs.
- **Unitat 2.**
 - 2.1. Literatura: poesia lírica. Catul i Horaci
 - 2.2. Repàs i aprofundiment adjectius.
 - 2.3. Graus dels adjectius.
 - 2.4. Veu passiva i verbs deponents
 - 2.5. Llatinismes i derivacions.
- **Unitat 3.**
 - 3.1. Literatura: Teatre. Plaute i Terenci.
 - 3.2. Formes nominals dels verbs
 - 3.3. Els participis.
 - 3.4. Construccions de participis

3.5. Llatinismes i derivació.

- **Unitat 4.**

4.1. Literatura: oratòria. Ciceró.

4.2. L'infinitiu

4.3. Construccions d'infinitius.

4.4. Llatinismes i derivació.

Segona avaluació.

- **Unitat 5.**

5.1. Literatura: Historiografia. Cèsar i Tit Livi .

5.2. Mode subjuntiu.

5.3. Oracions subordinades introduïdes per la conjunció *cum*.

5.4. Llatinismes i derivació.

- **Unitat 6.**

6.1. Mitologia: Licaó.

6.2. Oracions subordinades introduïdes per la conjunció *ut/ne*.

6.43 Llatinismes i derivació.

- **Unitat 7.**

7.1. Mitologia: Júpter i Io.

7.2. Oracions subordinades introduïdes per la conjunció *ubi/quod/dum/quo*

7.3. Llatinismes i derivació.

Unitat 8.

8.1. Mitologia: Narcís i Eco.

8.2. Mode imperatiu.

8.3. Verbs irregulars i defectius

8.4. Verbs compostos de *sum*

8.5. Llatinismes i derivació.

Tercera avaluació.

- **Unitat 9.**

- 9.1. Mitologia: Perseu i Andròmeda.

- 9.2. Gerundi, gerundiu i perifràstica.

- 9.3. Llatinismes i derivats.

- **Unitat 10.**

- 10.1. Mitologia: Cèfal i Procris.

- 10.2. Supí.

- 10.3. Pronoms indefinits, interrogatius i oracions interrogatives.

- 10.4. Llatinismes i derivats.

- **Unitat 11.**

- 11.1. Mitologia: Filemó i Baucis.

- 11.2. Repàs textos

- 11.3. Llatinismes i derivats.

- **Unitat 12.**

- 12.1. Mitologia: Ifis i Cigne.

- 12.2. Repàs textos.

- 12.3. Llatinismes i derivats.

5. Metodologia i material didàctic

Abans d'iniciar cada tema, farem un sondeig entre l'alumnat per comprovar si han assolit els coneixements anteriors. Cada traducció permetrà fer un estudi morfosintàctic i també lèxic i cultural.

Els continguts teòrics tant de llengua com de literatura o mitologia es facilitaran a l'alumnat en fotocòpies.

L'ús del diccionari s'explicarà durant tot l'any.

Pel que fa al material didàctic, a l'assignatura Llatí II no es farà servir llibre de text, sinó fotocòpies de textos, apunts de morfosintaxi que facilitarà la professora, diccionaris bilingües de llatí, pel·lícules i jocs de llengua. L'alumnat haurà d'adquirir un diccionari per a ús individual.

6. Criteris de qualificació

La nota final de cada avaluació s'obtindrà de la manera següent:

90 % obtingut de la mitjana dels exàmens de cada avaluació

5% obtingut de les proves de llengua i els resums de literatura i mitologia

5 % obtingut de la feina diària de classe.

Tenint en compte que les qualificacions a Batxillerat han d'esser nombres sencers, l'arrodoniment es farà cap amunt a partir de ,6; tret del 4,6 i el 9,6, en què es tindrà en compte la trajectòria de l'alumne.

La qualificació final del curs serà la mitjana ponderada de les tres avaluacions amb els següents percentatges: 20% per a la primera avaluació; 30%, per a la segona i un 50% per a la tercera, sempre que la nota d'aquesta darrera sigui igual o superior a 5 i a la primera i segona les notes haguessin estat iguals o superiors a 3. En cas contrari, l'alumne haurà de fer la prova final de juny. Si l'alumne aprova aquest examen, la nota de l'avaluació ordinària s'obtindrà fent la mitjana aritmètica entre la nota d'aquesta prova i la resultant de la mitjana ponderada de les tres avaluacions, tenint

en compte, però, que si el resultat d'aquesta operació és inferior a 5, es mantindrà l'aprobat.

Recuperació d'avaluacions suspeses

No existeixen proves de recuperació específiques, ja que la utilització del sistema d'avaluació contínua suposa l'assoliment dels coneixements anteriors.

Si un alumne ha de presentar-se a les proves extraordinàries de setembre, haurà de lliurar a la professora els exercicis encomanats per a repàs per poder fer l'examen, a més dels treballs no lliurats durant el curs. En aquests casos, la nota de setembre serà la que obtingui a l'examen, però mai superior a 7.

Recuperació de pendents

- Si l'alumne cursa 2n de Llatí, el seu rendiment durant aquest curs serà tingut en compte en l'avaluació del primer curs, de manera que, si els resultats de 2n són superiors a 5 durant les dues primeres avaluacions, serà qualificat positivament en l'assignatura de 1er sense necessitat de realitzar l'examen de pendents.
- Els alumnes de 2n curs que tinguin pendent el Llatí de 1er i no superin la nota de 5 o ja no el cursin, hauran de realitzar els exàmens següents:
- 1ª avaluació: examen sobre morfologia nominal (declinacions) i verbal (veu activa). Traducció corresponent.
- 2ª avaluació: examen sobre morfologia nominal (pronoms) i verbal (veu passiva). Oracions adjectives de relatiu. Traducció corresponent.
- 3ª avaluació: Morfologia nominal (graus de l'adjectiu) i verbal (verbs irregulars). Oracions d'infinitiu i participi. Examen de traducció d'un text curt amb qüestions de morfologia i sintaxi oracional.

Les avaluacions suspeses es consideraran recuperades sempre que la qualificació final sigui positiva.

VI. PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DE LLATÍ 4ESO

ÍNDEX

1. Opció metodològica.....	pàg. 61
2. Objectius generals.....	pàg. 62
3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge.....	pàg. 64
4. Distribució temporal dels continguts.....	pàg. 70
5. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències bàsiques.....	pàg. 72
6. Metodologia i material didàctic.....	pàg. 75
7. Criteris de qualificació.....	pàg. 77

1. Opció metodològica

L'assignatura de llatí al quart curs de l'educació secundària obligatòria suposa un apropament específic a la llengua i la cultura llatines, amb continguts lingüístics i culturals complementaris entre si units pel seu caràcter d'aportacions substancials del que es coneix com a herència clàssica. S'adreça a tots els alumnes d'aquest curs per aportar-los continguts de l'educació bàsica com a complement dels aprenentatges lingüístics i comunicatius i dels coneixements de l'herència cultural. Per als alumnes que pretenen cursar el batxillerat d'humanitats i ciències socials es planteja com a introducció als seus estudis.

Aquesta matèria troncal té dos objectius fonamentals: iniciar un estudi bàsic de la llengua que és l'origen de la família lingüística de les llengües romàniques, i conèixer els aspectes més rellevants de la cultura i la societat romanes per poder relacionar-los amb els del món actual. El primer objectiu ajuda a millorar el coneixement i l'ús de la llengua de l'escola com a instrument primordial d'aprenentatge i comunicació; el segon aporta dades per a una interpretació més ponderada de la societat actual. Ambdós col·laboren eficaçment en l'adquisició de competències bàsiques i contribueixen a l'assoliment dels objectius de l'etapa d'educació secundària obligatòria.

El coneixement del llatí obre una via fonamental d'accés a un dels grans llegats de la cultura d'occident. Aquesta matèria té un caràcter d'iniciació a la llengua llatina durant l'educació secundària obligatòria, ja que els continguts més específics es desenvolupen més endavant en el batxillerat.

És coneguda la gran capacitat formativa del llatí:

En primer lloc, perquè constitueix un mètode molt eficaç d'estructuració mental gràcies a l'estudi de l'origen del lèxic i de les estructures gramaticals bàsiques d'una llengua que és, a més, l'origen de les dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma i també de la majoria de les que es parlen a l'Estat espanyol.

En segon lloc, perquè permet aprofundir en la interpretació de les més diverses terminologies científiques i tècniques.

Finalment, i de manera molt especial, perquè permet posar-se en contacte amb el patrimoni cultural de l'antiga Roma i amb les múltiples obres literàries i científiques de l'occident europeu, escrites en llatí durant segles i, alhora, saber identificar la pervivència de tot aquest llegat en les obres literàries produïdes en el si de la Comunitat Autònoma.

2. Objectius generals

L'ensenyament del llatí a l'etapa de l'educació secundària obligatòria té els objectius següents:

1. Conèixer les arrels i l'evolució de la llengua com un instrument que s'adapta a les necessitats dels parlants.
2. Valorar la diversitat lingüística com una mostra de la riquesa cultural dels pobles.
3. Explicar les semblances que entronquen les diferents llengües amb un origen comú i comparar els elements i estructures de les llengües derivades.
4. Conèixer els diferents tipus d'escriptura i, especialment, les característiques de l'escriptura alfabètica, l'origen i la correcta pronunciació de l'abecedari llatí.
5. Identificar i relacionar elements morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua llatina per analitzar i traduir textos senzills.
6. Conèixer els procediments de formació del lèxic llatí —en concret, la derivació i la composició— per entendre millor els procediments de formació de paraules a les llengües actuals.
7. Identificar l'etimologia i conèixer el significat de les paraules del lèxic comú de la llengua pròpia i, en especial, del vocabulari culte que forma gran part de la terminologia científica i tècnica actual.
8. Comprendre correctament el significat dels llatinismes i expressions llatines que s'han incorporat directament a la llengua parlada i a la científica, en especial a la del dret.
9. Desenvolupar les capacitats intel·lectuals mitjançant l'anàlisi dels elements de la llengua llatina que, pel seu caràcter flexiu, és prototip d'una llengua d'anàlisi.

10. Millorar la lectura comprensiva i l'expressió oral i escrita mitjançant el coneixement del vocabulari i les estructures gramaticals llatines.
11. Desenvolupar hàbits d'organització, treball i disciplina en l'estudi a partir dels mecanismes d'estructuració mental que implica el procés d'anàlisi i traducció de textos llatins.
12. Reflexionar, des de l'anàlisi de la llengua llatina, sobre les estructures lingüístiques de la llengua catalana i de la castellana, així com també de les que s'estudien com a segona o tercera llengua.
13. Utilitzar les regles fonamentals d'evolució fonètica del llatí al català i identificar paraules patrimonials, cultismes i expressions llatines en diferents contextos lingüístics.
14. Conèixer els aspectes rellevants de la cultura i la civilització romanes, emprant críticament diverses fonts d'informació i diferents suports, per identificar-ne la pervivència en el nostre patrimoni cultural, artístic i institucional i, així, adoptar una actitud de respecte i tolerància cap als diversos pobles i nacions.
15. Valorar el patrimoni literari, els gèneres i les obres principals, com a base comuna de la història literària universal.
16. Reconèixer la influència del món romà a les Illes Balears en els seus diversos aspectes: arqueològic, lingüístic, econòmic i social.
17. Desenvolupar el sentiment de pertinença a la unitat política i cultural que és Europa, la base de la qual es troba en el món clàssic, amb actituds de tolerància i respecte cap als seus diferents pobles i cap als d'altres zones del món.

3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge

BLOC 1. EL LLATÍ, ORIGEN DE LES LLENGÜES ROMÀNIQUES
Continguts
Marc geogràfic de la llengua. Indoeuropeu. Llengües d'Espanya: llengües romàniques i no romàniques. Pervivència d'elements lingüístics llatins. Identificació de lexemes i afixos llatins usats a la pròpia llengua.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Conèixer els orígens de les llengües parlades a Espanya, classificar-les i localitzar-les en un mapa. <i>1.1. Assenyala sobre un mapa el marc geogràfic en el qual se situen els diferents períodes de la civilització romana, en delimita l'àmbit d'influència i ubica amb precisió punts geogràfics, ciutats o restes arqueològiques conegudes per la rellevància històrica.</i> <i>1.2. Identifica les llengües que es parlen a Espanya, diferencia pel seu origen romàniques i no romàniques i delimita en un mapa les zones en les quals s'utilitzen.</i>
2. Poder traduir ètims llatins transparents. <i>2.1. Tradueix del llatí les paraules transparents servint-se del repertori lèxic que coneix tant de la pròpia llengua com d'altres llengües modernes.</i>
3. Conèixer, identificar i distingir els diferents formants de les paraules. <i>3.1. Identifica i distingeix en paraules proposades els formants, assenyala i diferencia lexemes i afixos i cerca exemples d'altres termes en els quals es trobin presents.</i>
4. Reconèixer i explicar el significat d'alguns dels llatinismes més freqüents emprats en el lèxic de les llengües parlades a Espanya i explicar el significat a partir del terme d'origen. <i>4.1. Dedueix el significat de paraules preses de les diferents llengües d'Espanya a partir dels ètims llatins.</i>
BLOC 2. SISTEMA DE LA LLENGUA LLATINA: ELEMENTS BÀSICS
Continguts
Diferents sistemes d'escriptura: orígens de l'escriptura. Orígens de l'alfabet llatí. Pronunciació.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Conèixer diferents sistemes d'escriptura i distingir-los de l'alfabet.</p> <p><i>1.1. Reconeix diferents tipus d'escriptura i els classifica segons la seva natura i funció.</i></p> <p>2. Conèixer l'origen de l'alfabet en les llengües modernes.</p> <p><i>2.1. Explica l'origen de l'alfabet de diferents llengües partint de l'abecedari llatí i assenyala les principals adaptacions que es produeixen a cadascuna.</i></p> <p>3. Conèixer i aplicar amb correcció les normes bàsiques de pronunciació en llatí.</p> <p><i>3.1. Llegeix en veu alta textos llatins de certa extensió amb la pronunciació correcta.</i></p>
BLOC 3. MORFOLOGIA
Continguts
<p>Formants de les paraules.</p> <p>Tipus de paraules: variables i invariables.</p> <p>Concepte de <i>declinació</i>: les declinacions.</p> <p>Flexió de substantius, adjectius i verbs.</p> <p>Verbs: formes personals, infinitiu de present actiu i participi de perfet.</p>
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Identificar i distingir els diferents formants de les paraules.</p> <p><i>1.1. Descompon paraules en els diferents formants i se'n serveix per identificar desinències i explicar el concepte de flexió i paradigma.</i></p> <p>2. Distingir i classificar diferents tipus de paraules.</p> <p><i>2.1. Distingeix paraules variables i invariables, explica els trets que permeten identificar-les i defineix criteris per classificar-les.</i></p> <p>3. Comprendre el concepte de <i>declinació</i> i <i>flexió verbal</i>.</p> <p><i>3.1. Enuncia correctament diferents tipus de paraules en llatí, els distingeix a partir de l'enunciat i els classifica segons la categoria i declinació.</i></p> <p><i>3.2. Distingeix diferents tipus de paraules a partir de l'enunciat.</i></p> <p>4. Conèixer les declinacions, enquadrar les paraules dins la declinació i declinar-les correctament.</p> <p><i>4.1. Declina paraules i sintagmes amb concordança i aplica correctament per a cada paraula el paradigma de flexió corresponent.</i></p> <p>5. Conjuguar correctament les formes verbals estudiades.</p> <p><i>5.1. Identifica les diferents conjugacions verbals llatines i classifica els verbs segons la</i></p>

conjugació a partir de l'enunciat.

5.2. Coneix i identifica les formes que componen l'enunciat dels verbs de paradigmes regulars i reconeix, a partir d'aquestes formes, els diferents models de conjugació.

5.3. Identifica correctament les principals formes derivades de cadascun dels temes verbals llatins: en veu activa, el mode indicatiu, tant del tema de present com del tema de perfet; en passiva, el present, el pretèrit imperfet, el futur imperfet i el pretèrit perfet d'indicatiu, així com l'infinitiu de present actiu i el participi de perfet.

5.4. Canvia de veu les formes verbals.

5.5. Tradueix correctament diferents formes verbals llatines.

6. Identificar i relacionar elements morfològics de la llengua llatina que permetin analitzar i traduir textos senzills.

6.1. Identifica i relaciona elements morfològics de la llengua llatina per fer l'anàlisi i la traducció de textos senzills.

BLOC 4. SINTAXI

Continguts

Casos llatins.

Concordança.

Elements de l'oració.

Oració simple: oracions atributives i predicatives.

Oracions coordinades.

Oracions d'infinitiu concertat.

Usos del participi.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer i analitzar les funcions de les paraules en l'oració.

1.1. Analitza morfològicament i sintàcticament frases i textos adaptats, identifica correctament les categories gramaticals a què pertanyen les diferents paraules i explica les funcions que tenen en el context.

2. Conèixer els noms dels casos llatins, identificar les principals funcions que tenen en l'oració i saber traduir els casos a la llengua materna de forma adequada.

2.1. Enumera correctament els noms dels casos que hi ha en la flexió nominal llatina, explica les principals funcions que tenen dins l'oració i il·lustra amb exemples la forma

adequada de traduir-los.

3. Reconèixer i classificar els tipus d'oració simple.

3.1. Compara i classifica diferents tipus d'oracions simples i n'identifica les característiques.

4. Distingir les oracions simples de les compostes.

4.1. Compara i classifica diferents tipus d'oracions compostes i les diferencia de les oracions simples.

5. Identificar les construccions d'infinitiu concertat.

5.1. Reconeix dins frases i textos senzills construccions d'infinitiu concertat, les analitza i les tradueix de forma correcta.

6. Identificar, distingir i traduir de forma correcta les construccions de participi de perfet concertat més transparents.

6.1. Reconeix, dins frases i textos senzills, les construccions de participi de perfet concertat més transparents, les analitza i les tradueix de forma correcta.

7. Identificar i relacionar elements sintàctics de la llengua llatina que permetin analitzar i traduir textos senzills.

7.1. Identifica i relaciona elements sintàctics de la llengua llatina per fer l'anàlisi i la traducció de textos senzills.

BLOC 5. ROMA: HISTÒRIA, CULTURA I CIVILITZACIÓ

Continguts

Períodes de la història de Roma.

Organització política i social de Roma.

Vida quotidiana. La família romana.

Mitologia i religió.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer els fets històrics dels períodes de la història de Roma, enquadrar-los en el període corresponent i elaborar eixos cronològics.

1.1. Distingeix les diferents etapes de la història de Roma, n'explica els trets essencials i les circumstàncies que intervenen en el pas d'unes a les altres.

1.2. Sap emmarcar determinats fets històrics en el període històric corresponent.

1.3. Pot elaborar eixos cronològics en els quals es representen fites històriques rellevants consultant diferents fonts d'informació.

- 1.4. *Descriu algunes de les principals fites històriques de la civilització llatina i explica a grans trets les circumstàncies en les quals tenen lloc i les seves principals conseqüències.*
2. Conèixer els trets fonamentals de l'organització política i social de Roma.
- 2.1. *Descriu els trets essencials que caracteritzen les successives formes d'organització del sistema polític romà.*
- 2.2. *Descriu l'organització de la societat romana, explica les característiques de les diferents classes socials i els papers assignats a cadascuna i els compara amb els actuals.*
3. Conèixer la composició de la família i els rols assignats a cada membre.
- 3.1. *Identifica i explica els diferents papers que exerceixen dins la família cadascun dels membres, analitza a través d'aquests papers estereotips culturals de l'època i els compara amb els actuals.*
4. Conèixer els principals déus de la mitologia.
- 4.1. *Identifica els principals déus i herois de la mitologia grecollatina, assenyala els trets que els caracteritzen i estableix relacions entre els déus més importants.*
5. Conèixer els déus, mites i herois llatins i establir semblances i diferències entre els mites i herois antics i els actuals.
- 5.1. *Reconeix i il·lustra amb exemples la pervivència del mític i de la figura de l'heroi en la nostra cultura i assenyala les semblances i les principals diferències que s'observen entre ambdós tractaments.*

BLOC 6. TEXTOS

Continguts

Iniciació a les tècniques de traducció i retroversió.

Anàlisi morfològica i sintàctica.

Lectura comprensiva de textos traduïts.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Aplicar coneixements bàsics de morfologia i sintaxi per iniciar-se en la interpretació i traducció de frases de dificultat progressiva i textos adaptats.

1.1. *Utilitza adequadament l'anàlisi morfològica i sintàctica de frases de dificultat graduada i textos adaptats per efectuar-ne correctament la traducció o retroversió.*

1.2. *Empre mecanismes d'inferència per comprendre de forma global textos senzills.*

2. Fer a través d'una lectura comprensiva l'anàlisi i el comentari del contingut i l'estructura

de textos clàssics traduïts.

2.1. Fa comentaris sobre determinats aspectes culturals presents en els textos seleccionats i aplica per fer-ho els coneixements adquirits prèviament en aquesta o en altres assignatures.

2.2. Elabora mapes conceptuals i estructurals dels textos proposats, en localitza el tema principal i en distingeix les parts.

BLOC 7. LÈXIC

Continguts

Vocabulari bàsic llatí: lèxic transparent, paraules de major freqüència i principals prefixos i sufixos.

Nocions bàsiques d'evolució fonètica, morfològica i semàntica del llatí en les llengües romàniques.

Paraules patrimonials i cultismes.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Conèixer, identificar i traduir el lèxic llatí transparent, les paraules de major freqüència i els principals prefixos i sufixos.

1.1. Dedueix el significat de termes llatins no estudiats partint del context o de paraules de la llengua pròpia.

1.2. Identifica i explica les paraules de major freqüència i els principals prefixos i sufixos i els tradueix a la pròpia llengua.

2. Reconèixer els elements lèxics llatins que romanen en les llengües dels alumnes.

2.1. Identifica l'etimologia de paraules de lèxic comú de la llengua pròpia i n'explica el significat a partir d'aquesta etimologia.

2.2. Identifica i diferencia cultismes i termes patrimonials i els relaciona amb el terme d'origen.

4. Distribució temporal dels continguts

D'acord amb els blocs temàtics que acabem d'esmentar i amb el llibre de text utilitzat, organitzarem el curs en nou unitats didàctiques que combinen continguts de tots els blocs. Orientativament, la distribució temporal per trimestres serà la següent:

1a avaluació

Unitat 1

- 1.1. De l'indoeuropeu al llatí
- 1.2. Roma, mestressa de mig món
- 1.3. Mots catalans de procedència llatina
- 1.4. Amors i amorets

Unitat 2

- 2.1. L'evolució del llatí
- 2.2. Tots els camis porten a Roma
- 2.3. Topònims d'origen llatí
- 2.4. Gentilicis
- 2.5. Històries d'amor

Unitat 3

- 3.1. El llatí, una llengua flexiva
- 3.2. La primera declinació
- 3.3. Política i dret romans
- 3.4. Prefixos, sufixos i radicals llatins
- 3.5. Perseu i Andròmeda

2a avaluació

Unitat 4

- 4.1. La segona declinació i el gènere neutre
- 4.2. El present d'indicatiu
- 4.3. Viure en societat

4.4. Expressions catalanes amb component mitològic

4.5. Els raptos de la mitologia clàssica

Unitat 5

5.1. Els adjectius llatins

5.2. L'imperfet d'indicatiu

5.3. Viure en família

5.4. Lèxic sobre el calendari i el temps

5.5. Éssers prodigiosos

Unitat 6

6.1. La tercera declinació

6.2. Oci, festes i tradicions

6.3. Matemàtiques, química i... llatí

6.4. Les forces del destí

3a avaluació

Unitat 7

7.1. Els adjectius de la tercera declinació

7.2. El futur d'indicatiu

7.3. L'infinitiu concertat

7.4. Botigues i mercats

7.5. La salut de les persones i dels animals

7.6. El món dels morts

Unitat 8

8.1. La quarta i cinquena declinacions

8.2. La transmissió de la cultura clàssica

8.3. Abreviatures i expressions catalanes amb contingut clàssic

8.4. Els orígens de la humanitat

Unitat 9

- 9.1. Un repàs a tot el curs
- 9.2. Literatura d'abans i de sempre
- 9.3. Llatinismes
- 9.4. Joventut i bellesa

5. Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències bàsiques

Comunicació lingüística

L'assignatura de llatí contribueix de manera directa a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística. La lectura comprensiva de textos i l'expressió oral i escrita es mostren com uns mitjans imprescindibles per a un aprenentatge de qualitat. El coneixement de l'estructura de la llengua llatina possibilita una comprensió millor de la gramàtica de les llengües europees d'origen romànic i d'altres que, sense ser romàniques, comparteixen amb el llatí el caràcter flexiu. La interpretació dels elements morfosintàctics i de vocabulari, així com la pràctica de la traducció i de la retroversió, permeten adquirir i desenvolupar l'habilitat de recollir i processar una informació donada i emprar-la apropiadament. Així mateix, el coneixement dels procediments per a la formació de paraules a partir de les arrels, sufixos i prefixos llatins, així com els fenòmens d'evolució fonètica, coadjuven a l'ampliació del vocabulari bàsic. El coneixement de les etimologies grecollatines proporciona la comprensió i la incorporació d'un vocabulari culte i explica el vocabulari específic de termes científics i tècnics.

A partir del coneixement de la història i l'evolució de la llengua llatina es fomenta la consciència de la variabilitat de les llengües a través del temps i dels diferents àmbits geogràfics i socials, així com de la comunicació intercultural que el seu contacte suposa. Aquest coneixement fomenta igualment l'interès i el respecte per totes les llengües, incloent-hi les antigues i les minoritàries, així com el rebuig dels estereotips basats en diferències culturals i lingüístiques.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

La competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia es treballen de diverses maneres: en situar en eixos cronològics els principals períodes de la història grecolatina; en conèixer la divisió del calendari a Roma i veure l'equivalència amb el nostre calendari; en analitzar les aportacions grecolatines en el traçat de les ciutats i en la construcció d'edificis, així com les aportacions tecnològiques més significatives del món antic, i, igualment, en tractar la filosofia al món antic com a eix bàsic i punt de partida de l'avenç científic a occident.

Competència digital

Des de l'assignatura de llatí es contribueix al tractament de la informació i a la competència digital, ja que una part de la matèria requereix la cerca, selecció i tractament d'informació. D'altra banda, en la mesura que s'utilitzin les tecnologies de la informació i la comunicació com a eina per a la comunicació del coneixement adquirit, es col·labora en l'adquisició de la competència digital. Les activitats relatives a la recollida, selecció i anàlisi de la informació, l'aplicació de tècniques de síntesi, la identificació de paraules clau i la distinció entre idees principals i secundàries aporten instruments bàsics per adquirir aquesta competència, tan relacionada amb destreses per a la formació personal contínua.

Aprendre a aprendre

L'estudi de la llengua llatina contribueix a la competència d'aprendre a aprendre en la mesura que propicia la disposició i l'habilitat per organitzar l'aprenentatge; afavoreix les destreses d'autonomia, disciplina i reflexió; exercita la recuperació de dades mitjançant la memorització, i situa el procés formatiu en un context de rigor lògic.

Competències socials i cíviques

La contribució a la competència social i cívica s'estableix des del coneixement de les institucions i el mode de vida dels romans com a referent històric d'organització social, participació dels ciutadans en la vida pública i delimitació dels drets i deures dels individus i de les col·lectivitats en l'àmbit i l'entorn d'una Europa diversa unida en el

passat per la llengua llatina. Paral·lelament, el coneixement de les desigualtats existents en aquella societat afavoreix una reacció crítica enfront de la discriminació per la pertinença a un grup social o ètnic determinat, o per la diferència de sexes. Es fomenta així en els alumnes una actitud de valoració positiva de la participació ciutadana, la negociació i l'aplicació de normes iguals per a tothom com a instruments vàlids en la resolució de conflictes.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

La matèria contribueix al sentit d'iniciativa i esperit emprenedor en la mesura que s'empren procediments que exigeixen planificar, avaluar diferents possibilitats i prendre decisions. El treball en grup i la posada en comú dels resultats implica valorar les aportacions d'altres companys i companyes, acceptar possibles errors, comprendre la forma de corregir-los i no rendir-se davant un resultat inadequat. En definitiva, aporta possibilitats de millora i fomenta l'afany de superació.

Consciència i expressions culturals

La contribució d'aquesta assignatura a la consciència i expressions culturals s'aconsegueix mitjançant el coneixement de l'important patrimoni arqueològic i artístic romà al nostre país i a Europa. Una bona base cultural en aquest aspecte permet valorar i gaudir de manifestacions artístiques de tot tipus i, alhora, fomenta l'interès per la conservació del patrimoni. Així mateix, permet proporcionar referències per valorar críticament creacions artístiques inspirades en la cultura i la mitologia llatines o missatges difosos pels mitjans de comunicació que, en molts casos, prenen la seva base icònica del repertori clàssic. Així mateix, amb el coneixement del món llatí i la seva pervivència s'afavoreix la interpretació de la literatura posterior, en la qual perduren temes, arquetips, mites i tòpics, alhora que es desenvolupa l'interès per la lectura, la valoració del caràcter estètic dels textos i l'amor per la literatura.

6. Metodologia i material didàctic

Començarem cada unitat amb una introducció del tema que volem tractar, investigant en primer lloc els coneixements que l'alumnat té sobre la qüestió. Passarem després a la lectura dels textos i al seu comentari, ja sigui oralment o per escrit. Assenyalarem les paraules el significats de les quals sigui desconegut i demanarem a l'alumnat que cerquin el significat al diccionari o que facin servir l'etimologia.

Els element lingüístics s'alternaran amb altres de caràcter històric o mitològic, dedicant més temps, però, als primers.

Els exercicis del llibre de text es realitzaran a classe o a ca seva i els corregirem oralment o a la pissarra. Serem insistents en què s'expressin correctament tant oralment com per escrit.

Tots els continguts de llatí es presentaran a partir d'allò que els alumnes ja saben de gramàtica i sintaxi i es faran servir perquè reflexionin sobre les similituds i diferències amb les seves llengües, la qual cosa els permetrà comprendre millor la gramàtica funcional de les llengües romàniques.

Animarem l'alumnat perquè incorporin al seu vocabulari habitual els mots nous que aprenguin per derivació etimològica.

L'aprenentatge autònom es treballarà de diferents formes: fomentant la capacitat crítica de l'alumnat davant les informacions que es presentin a classe o que ell o ella trobi en preparar un treball; insistint en la incorporació a la seva realitat diària dels termes i expressions noves que vagi aprenent, per tal de millorar i ampliar la seva capacitat de comunicació, valorant la creativitat (i la correcció) a l'hora de produir textos; encoratjant l'alumnat perquè pugui corregir la seva feina, reflexionant sobre el perquè dels possibles errors, etc.

La metodologia es variarà en funció de la resta de materials que es facin servir a l'aula (documentals, diapositives, pel·lícules, mapes, etc.).

ACTIVITATS PREVISTES

- Lectura de textos expositius sobre els diferents continguts presentats a cada tema.
- Comentari d'un breu text sobre l'indoeuropeu i la seva importància històrica.

- Comentari de diferents suports d'escriptura utilitzats en l'antiguitat i, entre ells, l'e-pigràfic.
- Interpretació d'un mapa en què es representen les principals llengües romàniques parlades a Europa.
- Comentari d'algunes expressions llatines que s'utilitzen encara en l'actualitat.
- Presentació del llatí com a llengua flexiva, observant el paradigma de declinació d'un nom en llatí.
- Declinació de paraules de les cinc declinacions llatines.
- Conjugació de les formes verbals regulars de la veu activa.
- Identificació de tecnicismes presents en les llengües modernes.
- Distinció en les llengües actuals de paraules patrimonials, cultismes i doblats.
- Traducció d'oracions breus i textos senzills.

Pel que fa al material didàctic, s'utilitzarà el llibre de text de Torrent, Ana i Vilanova, Fina, *Llatí*. Barcelona: Barcanova, 2008. ISBN: 978-84-489-2304-4.

Com a material de suport, es facilitaran fotocòpies diverses de textos clàssics adaptats, còmics, exercicis, mapes, etc., molts d'aquests materials quedaran a disposició de l'alumnat per mitjà de la plataforma EDMODO, on també hi podrà trobar exercicis interactius per treballar els continguts del curs.

Es veuran documentals i pel·lícules sobre la civilització grega i romana, així com imatges de diferents temes.

Uns altres materials que es podran fer servir són: diccionaris de llatí i diccionaris etimològics del català i del castellà.

7. Criteris de qualificació

La nota final de cada avaluació s'obtindrà de la manera següent:

70 % obtingut de la mitjana dels exàmens de cada avaluació (tres en total)

20 % obtingut de la mitjana del control de vocabulari, l'exposició oral, les proves de llengua i el treball de lectura (si escau).

5% obtingut de la feina diària de classe i a casa.

5% d'actitud.

Tenint en compte que les qualificacions a ESO han de ser nombres sencers, l'arrodoniment es farà cap amunt a partir de ,7; tret del 4,7 i el 9,7, en què es tindrà en compte la trajectòria de l'alumne.

La qualificació final del curs serà la mitjana ponderada de les tres avaluacions amb els següents percentatges: 20% per a la primera avaluació; 30%, per a la segona i un 50% per a la tercera, sempre que la nota d'aquesta darrera sigui igual o superior a 5 i a la primera i segona les notes siguin iguals o superiors a 3. En cas contrari, l'alumne haurà de fer la prova final de juny. Si l'alumne aprova aquest examen, la nota de l'avaluació ordinària s'obtindrà fent la mitjana aritmètica entre la nota d'aquesta prova i la resultant de la mitjana ponderada de les tres avaluacions, tenint en compte, però, que si el resultat d'aquesta operació és inferior a 5, es mantindrà l'aprovat.

Recuperació d'avaluacions suspeses

No existeixen proves de recuperació específiques per a cada avaluació, ja que la utilització del sistema d'avaluació contínua suposa l'assoliment dels coneixements anteriors. Només hi haurà la recuperació de juny, que ja hem explicat.

Si un alumne ha de presentar-se a les proves extraordinàries de setembre, haurà de lliurar a la professora els exercicis encomanats per a repàs per poder fer l'examen, a més dels treballs no lliurats durant el curs. Aquestes feines comptaran un 30% de la nota. L'altre 70 % serà la nota de l'examen.

VII. Material propi del departament

El departament de Cultura Clàssica disposa de 3 diccionari de llatí i 2 de grec. A més a més comparteix uns llibres d'autors llatins i grecs amb el Departament de Castellà.

VIII. Sortides extraescolars

Realitzarem una sortida al teatre grecollatí amb els alumnes de llatí de 4t d'ESO D i els de 1r de Batxillerat B. Aquesta es realitzaria durant la segona avaluació, concretament el 31 de Gener del 2018.